

Міністерство освіти і науки України
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Факультет обліку і фінансів
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ:

Завідувач кафедри,

д.е.н., професор

Світлана

ХАЛАТУР

“ _____ ” _____ **2023 р.**

ДИПЛОМНА РОБОТА

Удосконалення формування фінансових результатів діяльності підприємства для забезпечення його конкурентоспроможності

Виконав: здобувач за

освітньо-професійною програмою

«Фінанси, банківська справа та

страхування» зі спеціальності

072 «Фінанси, банківська справа

та страхування»

Вадим СТРОЦЬКИЙ

Керівник: к.е.н., професор

Юлія МАСЮК

Дніпро – 2023

ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет обліку і фінансів
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Освітній ступінь магістр
Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Завідувач кафедри

_____ Світлана ХАЛАТУР

« ____ » _____ 20 ____ р.

ЗАВДАННЯ

на дипломну роботу здобувачу

СТРОЦЬКОМУ ВАДИМУ ВОЛОДИМИРОВИЧУ

- 1.Тема кваліфікаційної роботи** «Удосконалення формування фінансових результатів діяльності підприємства для забезпечення його конкурентоспроможності».
- 2.Керівник роботи** Масюк Юлія Володимирівна, к.е.н., професор
затверджені наказом ДДАЕУ від «09» _ 2023 р. № 3049
- 3. Строк подання здобувачем роботи** «08» грудня 2023 року.
- 4. Вихідні дані до роботи:** звітна документація і річні звіти за 5 років Дніпропетровської дослідної станції овочівництва і баштанництва НААН України, навчальна література, підручники, посібники, наукові публікації, статті, періодичні видання.
- 5. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розкрити)** 1. Теоретичні підходи методології формування фінансових результатів підприємства. 2. Комплексний моніторинг оцінки показників діяльності «Дніпропетровської дослідної станції овочівництва і баштанництва НААН України». 3. Шляхи удосконалення формування фінансових результатів діяльності підприємства.
- 6. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень).**
 1. Методи факторного аналізу формування фінансових результатів. 2.Складові системи управління фінансовими результатами підприємства. 3. Методика та порядок визначення фінансового результату підприємства. 4. Динаміка земельних ділянок «ДДС ІОБ НААН України». 5.Питома вага вироблених товарів за 2022 рік «ДДС ІОБ НААН України». 6.Структурні зміни виробничих (основних і оборотних) фондів «ДДС ІОБ НААН України». 7.Тенденція зміни показників майнового стану «ДДС ІОБ НААН України». 8.Динамічні зміни коефіцієнтів оборотності «ДДС ІОБ НААН України». 9.Оцінка динаміки коефіцієнтів фінансової залежності, стійкості і стабільності «ДДС ІОБ НААН України». 10.Динаміка оцінки коефіцієнтів ліквідності «ДДС ІОБ НААН України». 11. Аналіз коефіцієнтів рентабельності «ДДС ІОБ НААН України». 12. Фактори, які впливають на формування та визначення фінансових результатів підприємства. 13.Регресійна модель залежності показників «фінансовий результат» та «чистий дохід» «ДДС ІОБ НААН України». 14. Регресійна модель залежності показників «фінансовий

результат» і «інші операційні доходи» «ДДС ІОБ НААН України». 15. Регресійна модель залежності показників «чистий прибуток» і «собівартість» «ДДС ІОБ НААН України». 16. Регресійна модель залежності фінансового результату і інших доходів «ДДС ІОБ НААН України».

7. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

8. Дата видачі завдання

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Теоретичні підходи методології формування фінансових результатів підприємства	червень 2022	
2	Комплексний моніторинг оцінки показників діяльності «Дніпропетровської дослідної станції овочівництва і баштанництва НААН України»	липень 2023	
3	Шляхи удосконалення формування фінансових результатів діяльності підприємства	серпень-вересень 2023	
4	Висновки та пропозиції	жовтень-листопад 2023	
5	Оформлення дипломної роботи	грудень 2023	

Здобувач _____ Вадим СТРОЦЬКИЙ
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____ Юлія МАСЮК
(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ	
ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ МЕТОДОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА	11
1.1. Визначення, сутність і принципи формування фінансових результатів підприємств	11
1.2. Економічний механізм формування фінансових результатів підприємства	13
1.3. Система управління та методологія визначення фінансових результатів підприємства	15
Висновки до 1 розділу	18
РОЗДІЛ 2. КОМПЛЕКСНИЙ МОНІТОРИНГ ОЦІНКИ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ «ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ДОСЛІДНОЇ СТАНЦІЇ ОВОЧІВНИЦТВА І БАШТАННИЦТВА НААН УКРАЇНИ»	20
2.1. Організаційно-фінансова характеристика діяльності «ДДС ІОБ НААН України»	20
2.2. Комплексний моніторинг оцінки фінансових показників «ДДС ІОБ НААН України»	28
2.3. Аналіз формування фінансових результатів «ДДС ІОБ НААН України»	35
Висновки до 2 розділу	39
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	42
3.1. Удосконалення формування фінансових результатів діяльності підприємства при забезпеченні його конкурентоспроможності	42
3.2. Економетричне моделювання та оптимізація формування фінансових результатів «ДДС ІОБ НААН України»	44
3.3. Кореляційно-регресійна залежність впливу факторів на	50

фінансовий результат «ДДС ІОБ НААН України» та його прогнозування	
Висновки до 3 розділу	58
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	66
ДОДАТКИ	

РЕФЕРАТ

Тема: «Удосконалення формування фінансових результатів діяльності підприємства для забезпечення його конкурентоспроможності»

Дипломна робота магістра: 71 с., 21 табл., 16 рис., 56 літературних джерел.

Метою дипломної роботи є удосконалення формування фінансових результатів діяльності підприємства для забезпечення його конкурентоспроможності.

Предмет дослідження: визначення теоретичних та методологічних підходів удосконалення формування фінансових результатів діяльності для забезпечення конкурентоспроможності «ДДС ІОБ НААН України».

Об`єкт дослідження: процес формування фінансових результатів діяльності «ДДС ІОБ НААН України» з метою забезпечення його конкурентоспроможності.

Методи дослідження: спостереження, співставлення, фінансового аналізу, факторного аналізу, індукції, діалектики, дедукції, синектики, економічної діагностики.

При написанні магістерської кваліфікаційної роботи здійснено дослідження організаційно-фінансової характеристики діяльності та комплексної оцінки фінансового стану підприємства, аналізу формування фінансових результатів та надано відповідні рекомендації щодо удосконалення формування фінансових результатів на підприємстві для забезпечення його конкурентоспроможності. Результати отримані під час виконання кваліфікаційної роботи надані для покращення діяльності «ДДС ІОБ НААН України».

АНОТАЦІЯ

ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ, КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПРИБУТОК, ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ, РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ.

ANNOTATION

FINANCIAL RESULT, COMPETITIVENESS OF PROFITS, EFFICIENCY OF ACTIVITIES, PROFITABILITY

ВСТУП

Передумовою систематичного вивчення процесу управління діяльністю аграрного підприємства для забезпечення його конкурентоспроможності виникає необхідність дослідження проблем, пов'язаних з формуванням його фінансового результату. Проблема формування фінансового результату в умовах розвитку конкурентного ринкового середовища набувала глибинного теоретичного та практичного вивчення особливо при визначенні фінансового стану підприємства [24, с.97].

Зазначеними питаннями свого часу займались провідні фахівці і науковці фінансово-економічного спрямування, зокрема: Білик М.Д., Буряк Л.Д., Безверхий К.В., Верига Ю.А., Губарик О.М., Добровольська О.В., Іващенко О.В., Іщенко Н. А., Кірейцев Г.Г., Кравицька О.Р., Лагодієнко Н.В., Нагорна І. В., Павловська О.В., Пермінова С.О., Поддєрьогін А.М., Прохар Н.В., Савицька О.М., Омельченко Я.В., Рета М.В., Скалюк Р.В., Шилова Т.О., Якименко А.В. [2,4,6,8,12,14,15,20, 23,30,33,34,39,53]. Але в умовах ринкових трансформацій залишається актуальним і потребує подальших досліджень визначення впливу конкурентоспроможності на фінансові результати та фінансовий стан підприємств.

Мета і задачі дослідження. Метою дослідження є визначення теоретичних та методологічних підходів щодо удосконалення формування фінансового результату діяльності підприємства, а також пошук практичних розробок для забезпечення його конкурентоспроможності.

З врахуванням поставленої мети при виконанні кваліфікаційної роботи потрібно вирішення наступних завдань:

- визначення теоретичних та методологічних підходів щодо формування фінансового результату сільськогосподарського підприємства;

- вивчення сутності економічної категорії «фінансові результати» та його поняття в сільськогосподарському виробництві;
- дослідження економічного механізму формування фінансового результату підприємства;
- проведення комплексної оцінки та аналізу показників ефективності діяльності «ДДС ІОБ НААН України»;
- здійснення оцінки показників фінансового стану «ДДС ІОБ НААН України»;
- проведення аналізу фінансових результатів «ДДС ІОБ НААН України»;
- розробити шляхи удосконалення формування фінансових результатів сільськогосподарського підприємства для забезпечення його конкурентоспроможності;
- побудувати економетричну модель оптимізації впливу факторів на формування фінансових результатів підприємства.

Предметом дослідження є процес формування фінансових результатів діяльності підприємства, а також його удосконалення для забезпечення конкурентоспроможності

Об'єктом дослідження є «Дніпропетровська дослідна станція овочівництва і баштанництва НААН України», яке займається сільськогосподарським виробництвом.

Методи дослідження. При написанні кваліфікаційної роботи використані такі методи: спостереження, співставлення, фінансового аналізу, індукції, статистичний, діалектики, аналогії, узагальнення, дедукції, синектики, економічної діагностики, графічний, системний, абстракції, факторний, трендовий, дисперсійний, регресійний аналіз з прогнозуванням.

При виконанні кваліфікаційної роботи використані методи: спостереження, індукції, діалектики, дедукції, синектики, економічної діагностики, аналогії, абстракції та узагальнення – використані в процесі дослідження поняття «фінансові результати», а також складових механізму

його формування; статистичні, графічні, факторні, співставлення, фінансового аналізу, економічної діагностики – застосовані при визначенні показників фінансового стану та оцінки ефективності здійсненої діяльності підприємством; трендовий, регресійний аналіз, прогнозування – використані в ході розробки практичних рекомендацій економетричного моделювання впливу фінансових показників господарства на його фінансові результати; тематичний і комплексний аналіз – стосовно запровадження шляхів удосконалення формування фінансових результатів підприємства при забезпеченні його конкурентоспроможності.

Наукова новизна одержаних результатів. В процесі здійснення комплексних теоретичних і методологічних досліджень та пошуку напрямів удосконалення формування фінансових результатів підприємства при забезпеченні його конкурентоспроможності одержані результати, що відобразили новизну роботи:

- уточнено визначення сутності економічної категорії «фінансові результати» та його поняття в сільськогосподарському виробництві;
- набули подальшого розвитку методологічні підходи до визначення економічного механізму формування фінансових результатів підприємства при забезпеченні його конкурентоспроможності;
- дістали подальшого розвитку пропозиції щодо напрямів удосконалення формування фінансових результатів діяльності підприємства в «ДДС ІОБ НААН України» із застосуванням економетричної моделі впливу показників господарства на його фінансові результати.

Практична цінність одержаних результатів та новизна полягає в науковому обґрунтуванні теоретичних підходів методології удосконалення формування фінансових результатів діяльності підприємства при забезпеченні його конкурентоспроможності. Результати дослідження та окремі рекомендації щодо удосконалення формування фінансових результатів діяльності підприємства рекомендовано для впровадження в практичній діяльності в «ДДС ІОБ НААН України».

Публікації. Результати дослідження опубліковано в статті «Актуалізація процедури формування фінансових ресурсів підприємства в умовах цифрової економіки» в фаховому журналі «Цифрова економіка та економічна безпека» (жовтень, 2023).

Структура та обсяг роботи. Дипломна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, додатків і списку використаних джерел із 56 найменувань. Основний зміст роботи викладено на 71 сторінках друкованого тексту. Робота містить 21 таблицю, 16 рисунків, 4 додатки.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ МЕТОДОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Визначення, сутність і принципи формування фінансових результатів підприємств

На сьогодні постає гостра проблема формування фінансових результатів та розвитку підприємництва країни, яку досліджували і вивчали в літературних джерелах різні вчені. Серед вчених і науковців вітчизняної літератури слід відзначити глибокі і всебічні наукові праці, в яких неодноразово приділено увагу формуванню та визначенню фінансового результату, а саме: Бабіч В.В., Биба В.В., Лоза Т.В., Верига Ю.А., Прохар Н.В., Дем'яненко М. Я., Іванова Н.С., Зятковський І.В., Ізмайлова К.В., Клочан В.П., Костаневич Н.І., Кравицька О.Р., Кузьменко Н.В., Огійчук М. Ф., Музиченко А.О., Олійничук О.І., Подолянчук О.А., Савицька О.М., Фирсов Е. А., Філімоненко О. С., Харченко О. С., Шилова Т. О., [2,3,4,7, 11,13,16,20, 24, 28, 35,39,47,48,52,53].

Окремі аспекти формування фінансового результату відображені відповідно до вимог та стандартів бухгалтерського обліку. Проте недосконала методологія та недостатній рівень дослідження цих проблем характеризується переліком невирішених питань зумовив вибір тематики щодо удосконалення формування фінансового результату діяльності підприємства при забезпеченні його конкурентоспроможності [28, с.42].

Провівши аналіз наведених визначень в науковій літературі категорії «фінансовий результат» можемо дійти до висновку, що Дем'яненко М.Я. визнає його «як співставлення доходів та витрат підприємства за окремий проміжок часу» [7, с.19]. Вченими Миколенко І. Г., Дігтяр В. Ю. фінансові результати представлені у вигляді грошової форми «підсумків діяльності підприємства, яка виражена в прибутку або збитку» [26, с.48].

Дослідники Кузьменко Н. В., Бабіченко В. В., Циган Р.М., Поддєрьогін А.М. надають перевагу наступному трактуванню: «фінансові результати – це показник ефективності діяльності підприємства за певний проміжок часу, який має вираження в таких показниках, як прибуток(збиток) [21; 1, с.105].

Нерідко в наукових літературних джерелах можемо спостерігати порівняння категорій «фінансовий результат» і «прибуток». Окреслені положення дозволяють узагальнити визначення поняття врахувавши, що «прибуток - це кінцевий результат поточної діяльності підприємства за певний період часу, який може бути визначений двома способами: згідно теоретичної бази динамічного балансу та статичного балансу. За допомогою першого засобу визначення доходів та витрат дає можливість встановити фінансовий результат за відповідний період часу. Згідно з концептуальними засадами другої теорії головним завданням бухгалтерського балансу є надання інформації про можливість суб'єкта господарювання погасити свої зобов'язання» [22, с. 109].

Отже, поняття «фінансові результати», на нашу думку являється більш ширшим і йому притаманні властивості, що відображають рівень ефективної діяльності господарства в певному періоді. А прибутком називається оціночна величина вже отриманого фінансового результату (економічної вигоди) покритих витратами тобто за мінусом понесених витрат і калькулюванні собівартості продукції, внаслідок здійснення виробничої та фінансово-господарської діяльності підприємства, які відображені в облікових документах і фінансовій звітності [2, с.23].

В процесі планування фінансового результату в підприємствах різних організаційно-правових форм та форм власності використовуються наступні методи, запропоновані науковцями: «метод екстраполяції, прямого рахунку, нормативний, метод планування прибутку за допомогою системи взаємозв'язок затрат, обсягу реалізації та отриманого прибутку, метод

беззбитковості, балансовий метод, метод цільового прямого формування прибутку, метод прогнозування потоків фінансування; факторне моделювання фінансових результатів» [20, с.282].

1.2. Економічний механізм формування фінансових результатів підприємства

Фінансові результати виступають найважливішим інструментом ринкового механізму в складних умовах конкурентного середовища. Позитивний фінансовий результат є кінцевим показником, який характеризує наскільки ефективно здійснювали свою діяльність суб'єкти господарювання та підприємства [19, с.145].

Цікавою є позиція авторів Миколенка І.Г. і Дігтяр В.Ю., що «керування фінансовими результатами ґрунтується на загальних принципах управління, а саме, цілеспрямованості, стимулюванні, плановості, компетентності. Окрім того, головним є чинник взаємозалежності, тобто необхідно враховувати, що керування відбудеться під впливом зовнішніх та внутрішніх факторів. Також необхідно брати до уваги принципи оптимальності та гнучкості. Принцип оптимальності вимагає вибір найкращого управлінського рішення в кожній окремо взятій ситуації, а принцип гнучкості вимагає можливість системи управління підстроюватися до змін навколишнього середовища» [26].

Науковий дослідник Шилова Т.О. також висловлює свій погляд на мету управління фінансовими результатами підприємств, яка має бути спрямована на «максимізацію абсолютної складової чистого прибутку та стабільності формування його у часовому просторі ... прибуток, а відповідно і керування прибутком підприємства, розглядається як джерело утворення капіталізації акціонерів у грошовій формі дивідендних виплат та збільшення ринкової вартості підприємства і як наслідок збільшення його корпоративних прав» [53, с.283].

Серед базових принципів формування фінансового результату слід відокремити наступні: перерозподіл, зацікавленість засновників, стимулювання і мотивація, баланс інтересів, цільове спрямування, які безпосередньо задіяні в механізмі формування та перерозподілу фінансового результату господарюючих суб'єктів [44, с.25].

При аналізі формування фінансового результату підприємств використовуються різні методи оцінки впливу факторів, які дозволяють визначити ступні впливу кожного впливового показника на результативний, а також здійснити прогнозування фінансового результату в майбутньому періоді. Відповідно до рисунку 1.1 видно, що до таких методів відносяться: метод ланцюгової підстановки; абсолютної відносної різниці; індексного аналізу; регресійного аналізу; середніх величин.

Рис.1.1. Методи факторного аналізу формування фінансових результатів

Джерело: узагальнено автором на підставі [43, с.102]

Основними вимогами та принципами механізму формування фінансового результату господарюючих суб'єктів являються дотримання чинних норм законодавчо-правових актів, Міжнародних стандартів фінансової звітності, Положень (стандартів) бухгалтерського обліку №1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», П(С)БО №15 «Доходи» і П(С)БО №25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва», а також постанов,

законів і інструкцій, якими врегульовується методика та порядок визначення фінансового результату підприємства. Відповідно до вказаних законодавчих документів відображення всіх показників, які використовуються при визначення чистого фінансового результату відображаються у формі 2 «Звіт про фінансові результати» суб'єктами господарювання [47, с.51].

1.3. Система управління та методологія визначення фінансових результатів підприємства

В процесі формування фінансового результату сільськогосподарські підприємства доволі часто використовують певні принципи та способи, які взаємодіють в загальній системі управління грошовими та фінансовими ресурсами. З огляду на функціонуючі елементи механізму формування фінансового результату підприємств вважаємо відокремити складові важелі, які безпосередньо приймають участь в системі управління фінансовими результатами підприємства та впливають на його кінцевий прибуток, що видно на рисунку 1.2.

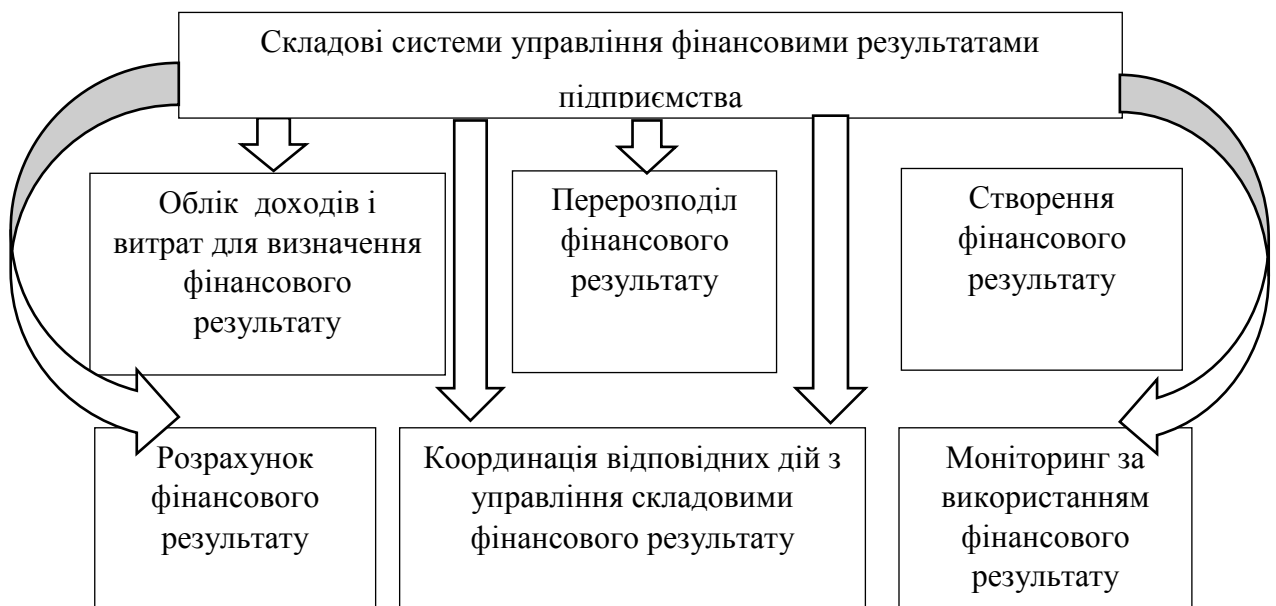

Рис. 1.2. Складові системи управління фінансовими результатами підприємства

Джерело: складено автором

Характерною особливістю системи управління фінансовими результатами підприємства виступає взаємозв'язок всіх його складових, призначених для координації відповідних дій пов'язаних з обліком доходів і витрат, собівартості, перерозподілу грошових коштів, створення фінансових ресурсів, розрахунку та моніторингу за фінансовими результатами [42, с.49].

Особлива увага при формуванні фінансового результату приділяється іншим операційним доходам, іншим доходам триманим від реалізації необоротних активів, амортизації, собівартості, адміністративним витратам, матеріальним витратам, витратами на збут та реалізацію продукції, іншим невиробничим і операційним витратам, а також складу інвестиційних та фінансових доходів і витрат [15, с.185].

Пропонуємо на рисунку 1.3 розглянути наступну методику та порядок визначення фінансового результату підприємства.

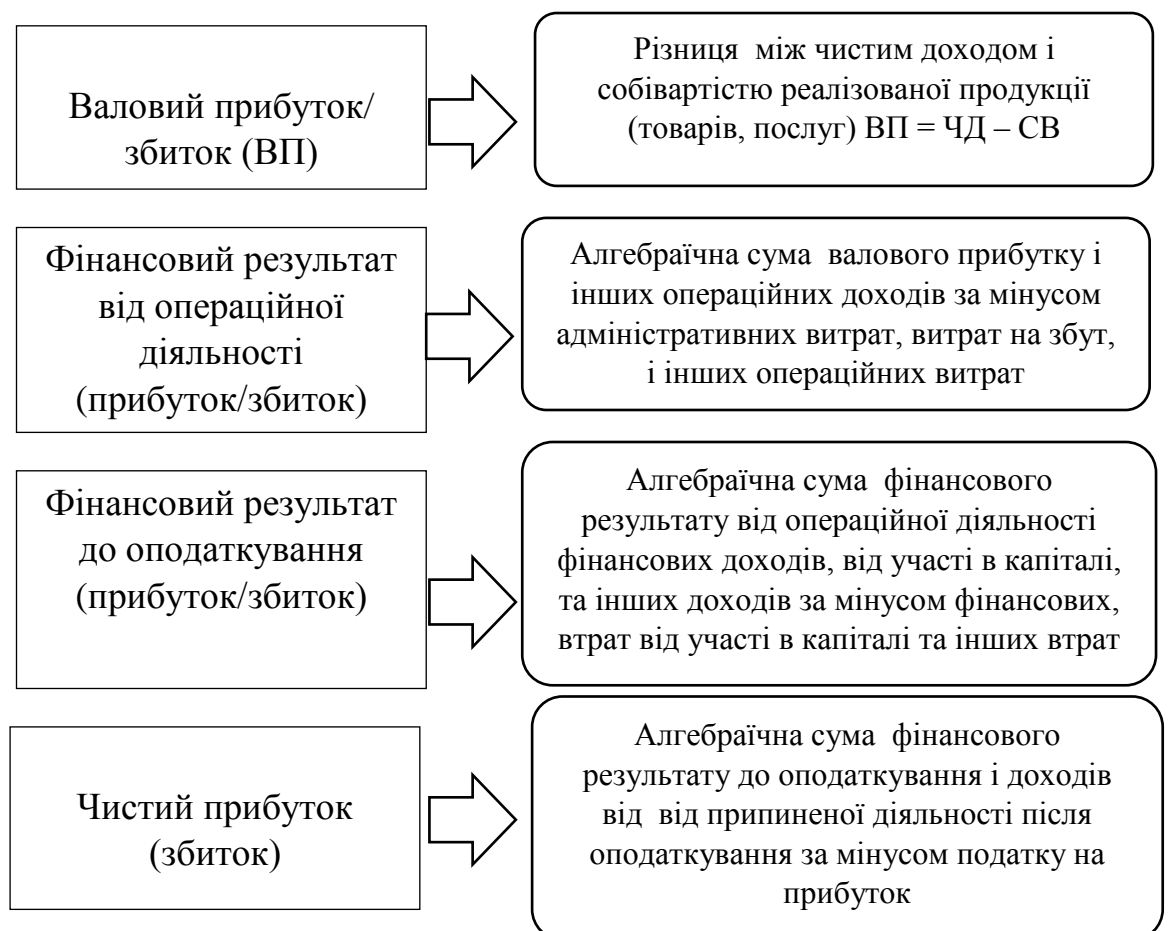

Рис.1.3. Методика та порядок визначення фінансового результату підприємства

В методиці визначення чистого фінансового результату підприємства повинні враховуватись всі доходи і витрати, які вони можуть отримати від провадження не тільки операційної, а і фінансової і інвестиційної діяльності.

Таким чином, фінансовий результат є кінцевим показником, який характеризує в грошовому враженні позитивні або негативну ефективність діяльності господарюючого суб'єкта, враховуючи види діяльності і на підставі якого розраховуються показники його ділової активності, коефіцієнти рівней рентабельності, фінансова стійкість, ліквідність і платоспроможність. Фінансові результати здатні відобразити багатопланові економічні зв'язки, які впливають на конкурентоспроможність підприємства.

Висновки до 1 розділу

Поняття «фінансові результати», на нашу думку являється більш ширшим ніж «прибуток», йому притаманні властивості, що відображають рівень ефективної діяльності господарства в певному періоді. А прибутком називається оціночна величина вже отриманого фінансового результату (економічної вигоди) покритих витратами тобто за мінусом понесених витрат і калькулюванні собівартості продукції, внаслідок здійснення виробничої та фінансово-господарської діяльності підприємства, які відображені в облікових документах і фінансовій звітності. Також доведено, що серед базових принципів формування фінансового результату слід відокремити наступні: перерозподіл, зацікавленість засновників, стимулювання і мотивація, баланс інтересів, цільове спрямування, які безпосередньо задіяні в механізмі формування та перерозподілу фінансового результату господарюючих суб'єктів. При аналізі формування фінансового результату підприємств використовуються різні методи оцінки впливу факторів, які дозволяють визначити ступні впливу кожного впливового показника на результативний, а також здійснити прогнозування фінансового результату в майбутньому періоді. До таких методів відносяться: метод ланцюгової підстановки; абсолютної відносної різниці; індексного аналізу; регресійного аналізу; середніх величин.

З огляду на функціонуючі елементи механізму формування фінансового результату підприємств відокремлені складові важелі, які безпосередньо приймають участь в системі управління фінансовими результатами підприємства та впливають на його кінцевий прибуток. Характерною особливістю системи управління фінансовими результатами підприємства виступає взаємозв'язок всіх його складових, призначених для координації відповідних дій пов'язаних з обліком доходів і витрат, собівартості, перерозподілу грошових коштів, створення фінансових ресурсів, розрахунку та моніторингу за фінансовими результатами.

В методиці визначення чистого фінансового результату підприємства повинні враховуватись всі доходи і витрати, які вони можуть отримати від провадження не тільки операційної, а і фінансової і інвестиційної діяльності.

Таким чином, фінансовий результат є кінцевим показником, який характеризує в грошовому враженні позитивні або негативну ефективність діяльності господарюючого суб'єкта, враховуючи види діяльності і на підставі якого розраховуються показники його ділової активності, коефіцієнти рівней рентабельності, фінансова стійкість, ліквідність і платоспроможність.

РОЗДІЛ 2. КОМПЛЕКСНИЙ МОНІТОРИНГ ОЦІНКИ ПОКАЗНИКІВ
ДІЯЛЬНОСТІ «ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ДОСЛІДНОЇ СТАНЦІЇ
ОВОЧІВНИЦТВА І БАШТАННИЦТВА НААН УКРАЇНИ»

2.1. Організаційно-фінансова характеристика діяльності «ДДС ІОБ
НААН України»

В «Дніпропетровській дослідній станції Інституту овочівництва і баштанництва Національної академії аграрних наук України» («ДДС ІОБ НААН України») вирощується в основному продукція рослинництва. Воно здійснює фінансово-господарську і виробничу діяльність за місцем податкової реєстрації, яке розташоване в Дніпропетровській області, Дніпровського району, с.Олександрівка, вул..Опитна,1.

Таблиця 2.1

Аналіз складу і структури земельних ділянок «Дніпропетровської
дослідної станції овочівництва і баштанництва НААН України»

Показники	2018		2019	2020	2021	2022		Відхилення 2022р.до 2018р,	
	га	%				га	%	+/-	%
Загальна площа земельних ділянок									
всього	425	100	404	404	404	404	100	21	95,06
З них:									
- с/ угідь	354	83,29	350	350	350	350	86,63	-4	98,87
- ріллі	337	79,29	334	334	334	334	82,67	-3	99,11
Приходиться на 1 робітника:									
- с/г угідь	12,21	-	12,07	12,07	12,07	12,07	-	-0,14	98,87
- ріллі	11,62	-	11,52	11,52	11,52	11,52	-	-0,1	99,11

Господарство «Дніпропетровська дослідна станція овочівництва і баштанництва НААН України» складає окрему фінансову і статистичну звітність, провадить власну фінансову, податкову і облікову політику, веде відповідні бухгалтерські і фінансові первинні документи, має окрему печатку, майно, вартість якого відображається в балансі, власний капітал і інші фінансові ресурси.

Згідно з проведеними розрахунками, що наведені в таблиці 2.1, видно, що зменшилась площа ріллі на 3 гектара. Впродовж досліджених років приходиться сільськогосподарських угідь менше на 0,14 гектара, а рілля скоротилась в розрахунку на 1 працівника на 0,1 гектара.

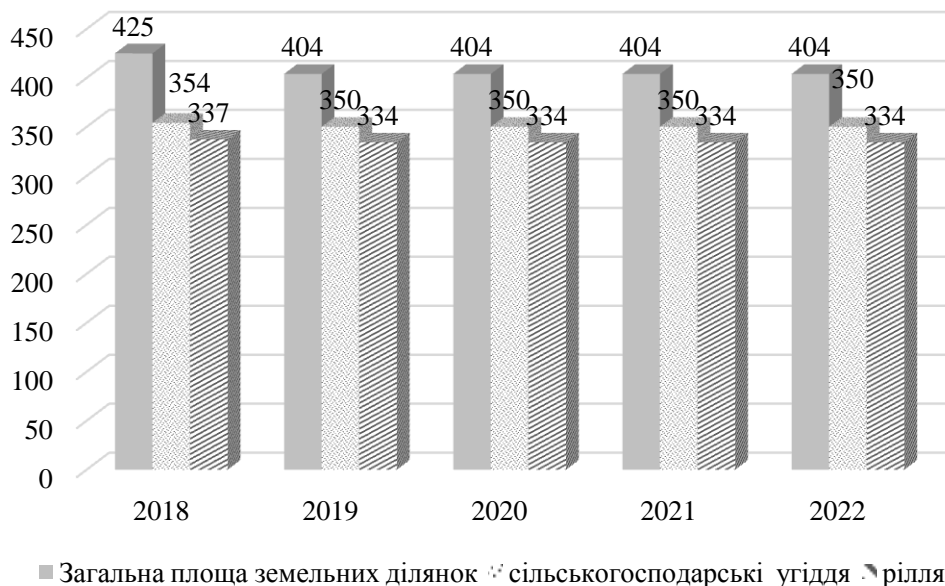

Рис. 2.1. Динаміка земельних ділянок «ДДС ІОБ НААН України»

У відповідності з рисунком 2.1 спостерігається зниження загальної площі земельних угідь протягом 2018-2022рр. Загальна площа земельних ділянок господарства стала меншою на 21 гектара або на 4,94%, сільськогосподарські угіддя зменшились на 4 гектара, або на 1,13%.

За наведеними показниками рисунку 2.2 і даними статистичної звітності господарства видно, що загальна вартість вироблених товарів господарства у 2022 році збільшилася на 3944 тис. грн., або 188,2% порівняно з 2018 роком. В 2022 році в структурі товарної продукції господарства відбулись наступні зміни: за пшеницею - збільшено вирощування на 2032 тис. грн. (питома вага – 44,99%), соняшника зменшено виробництво на 44 тис. грн. (питома вага – 40,03%, а вирощування овочів підвищилось на 138 тис. грн. (питома вага – 2,44 %). Також в 2022 році підприємстві відбувалось збільшення надання сільськогосподарських послуг, вартість яких зросла в дослідженому періоді на 276 тис. грн. В структурі товарної виробленої продукції підприємства, таким чином, переважна частка належить озимій пшениці і соняшнику, що свідчить про значну долю спеціалізації в галузі рослинництва – 85,02%.

Рис.2.2. Питома вага вироблених товарів за 2022 рік «ДДС ІОБ НААН України»

Розрахунок коефіцієнту спеціалізації підприємства зроблено за період з 2018-2022 рр. зроблено на підставі даних таблиці 2.2

Таблиця 2.2

Розрахунок коефіцієнтів спеціалізації «Дніпропетровської дослідної станції овочівництва і баштанництва НААН України»

Роки	1	3	5	7	9
2018	74,8	16,7	3,37	1,62	
2019	67,61	18,96	7,26	4,46	0,93
2020	40,86	40,27	14,36	3,96	0,55
2021	47,1	36,57	14,15	3,32	2,18
2022	44,99	40,03	5,76	2,44	1,48

Для визначення рівня спеціалізації необхідно провести розрахунок коефіцієнту спеціалізації, враховуючи питому вагу кожного виду товару (продукції) виробленої в підприємстві.

$$K_{2018} = 100 / (74,8 * 1 + 16,7 * 3 + 3,37 * 5 + 1,62 * 7) = 0,653$$

$$K_{2019} = 100 / (67,61 * 1 + 18,96 * 3 + 7,26 * 5 + 4,46 * 7 + 0,93 * 9) = 0,499$$

$$K_{2020} = 100 / (40,86 * 1 + 40,27 * 3 + 14,36 * 5 + 3,96 * 7 + 0,55 * 9) = 0,234$$

$$K_{2021} = 100 / (47,1 * 1 + 36,57 * 3 + 14,15 * 5 + 3,32 * 7 + 2,18 * 9) = 0,377$$

$$K_{2022} = 100 / (44,99 * 1 + 40,03 * 3 + 5,76 * 5 + 2,44 * 7 + 1,48 * 9) = 0,446$$

Коефіцієнт спеціалізацію в 2019-2022 рр. має тенденцію до зниження на 0,207, що говорить про середню ефективність вирощування продукції в рослинництві.

Оскільки в матеріально-технічну базу підприємства відносяться об'єкти основних засобів, засоби праці, матеріальні ресурси, а також активи натурально-речової форми, вони можуть бути використані протягом декількох виробничих циклів та при поступовому зношенні переносять свою вартість на новостворену продукцію. Аналіз динаміки ефективності використання і рівня забезпеченості основних та оборотних фондів

«Дніпропетровської дослідної станції овочівництва і баштанництва НААН України» відобразимо в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Аналіз динаміки ефективності використання і рівня забезпеченості основних та оборотних фондів «Дніпропетровської дослідної станції овочівництва і баштанництва НААН України»

Показник	2018	2019	2020	2021	2022	Відношення 2022р. до 2018р.,%
Середньорічні основні засоби, тис. грн.	222,061	219,776	36,628	38,913	46,799	21,08
Середньорічні оборотні засоби, тис. грн.	19,993	5,033	12,479	27,440	29,685	148,47
Рівень фондозабезпеченості (в розрахунку на 100 га с/г угідь), тис.грн.	62,73	62,79	10,47	11,12	13,37	21,32
Рівень фондоозброєності на 1 середньорічного працівника, тис.грн.	7,66	7,58	1,26	1,34	1,61	21,08
Рівень фондівіддачі (на 100грн. основних засобів), тис.грн.	1147,4	1396,0	15455,6	11970,3	13872,0	1208,96
Рівень фондомісткості (в розрахунку на 100 грн. валової товарної продукції), тис. грн.	8,72	7,16	0,65	0,84	0,72	8,27
Величина вартості оборотних фондів в розрахунку на 100 га с.-г. угідь, тис.грн.	5,65	1,44	3,57	7,84	8,48	150,17

Згідно з проведеними розрахунками таблиці 2.3 за 2018–2022 роки дослідження величина середньорічних основних фондів знизилась майже в 5 раз, середньорічної вартості оборотних активів підвищилася на 48,47% , що пов'язано зі збільшенням виробничих запасів в їх структурі.

Рис.2.3. Структурні зміни виробничих (основних і оборотних) фондів «ДДС ІОБ НААН України»

Відповідно до рисунку 2.3 за 2022 рік сума середньорічної вартості основних фондів складає 46,799 тис. грн., частка яких становить 61,2 % в активах підприємства, а питома вага середньорічної вартості оборотних фондів складає 38,8% при значенні 29,685 тис.грн. тенденції зміни рівня фондозабезпеченості (в розрахунку на 100 гектарів сільськогосподарських угідь) оказали зниження до 13,37 тис. грн. за темпами зниження на 78,68%, що пов'язано зі зменшенням площі земель сільськогосподарського призначення. Рівень фондоозброєності на 1 середньорічного працівника також показав зменшення на 78,92%, що характеризується зменшенням забезпеченості працівників основними засобами. Рівень фондovіддачі в господарстві в розрахунку на 100 грн. основних засобів збільшився в 12 раз, що говорить про ефективну роботу і збільшення виробленої товарної продукції на одиницю основних засобів. Величина вартості оборотних

фондів підвищилася на 50,17 % тобто на 2,83 тис.грн. в розрахунку на 100 гектарів сільськогосподарських угідь за рахунок зростання середньої вартості оборотних фондів.

Від ефективності використання трудових ресурсів «Дніпропетровської дослідної станції овочівництва і баштанництва НААН України» залежать результативні показники продуктивності праці всього господарства, які наведені в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Ефективність використання трудових ресурсів «Дніпропетровської дослідної станції овочівництва і баштанництва НААН України»

Показник	2018	2019	2020	2021	2022	Відношення 2022р. до 2018 р., %
Вироблена товарна продукція, всього	2548	3068	5661	4658	6492	254,8
В тому числі: в рослинництві	2182	2634	5035,0	4543,0	6288,0	288,2
С/г послуги	366	434	326,0	115,0	204,0	55,7
Наявність середньорічної кількості працівників	29	29	29	29	29	100,0
Витрати на оплату праці, всього	1799	1861	2139	2254	3587	199,4
в рослинництві	1799	1861	2139	2254	3587	199,4
Продуктивність праці, люд.-год.	1,42	1,65	2,65	2,07	1,81	127,8
- в розрахунку на 1 працівника,	87,86	105,79	195,21	160,62	223,86	254,8

грн.						
------	--	--	--	--	--	--

Аналіз ефективності використання трудових ресурсів «ДДС ІОБ НААН України», наведений в таблиці 2.4 свідчить, що в 2022 р. кількість працівників господарства склала 29 осіб, з яких 100% робітників працюють в галузі рослинництва. Витрати на оплату праці протягом 2018-2022рр. зросли на 99,4%, продуктивність праці підвищилась на 27,8%, продуктивність праці в розрахунку на 1 працівника збільшилася в 2,5 рази. Все свідчить про позитивну динаміку використання трудових ресурсів у виробництві, тобто вони були використані ефективно.

Таблиця 2.5

Аналіз основних показників господарської і виробничої діяльності «Дніпропетровської дослідної станції овочівництва і баштанництва НААН України»

Показники	2018	2019	2020	2021	2022	Відношення 2022р. до 2018 р., %
Припадає на 1 га с/г угідь, тис.грн.						
- основних фондів	0,63	0,63	0,10	0,11	0,13	21,3
- прямих затрат праці	0,12	0,12	0,02	0,02	0,01	10,6
Вироблено валової продукції в співставних цінах, тис.грн в розрахунку:						
2548	3068	5661	4658	6492	254,8	
- на 100 га с/г угідь	719,8	876,6	1617,4	1330,9	1854,9	257,7
-на 1 грн. основних фондів	11,47	13,96	154,56	119,70	138,72	1209,0
- на 1 середньорічного робітника	87,86	105,79	195,2	160,62	223,86	254,8

Проведені вище розрахунки показали, що за період 2022рр. на 1 гектар сільськогосподарських угідь в підприємстві припадає 130 грн., це на 79,7% менше ніж в 2018 році. Прямих затрат праці в розрахунку на 1 гектар сільськогосподарських угідь припадає 10 грн., тобто вони знизились на 89,4%. Валова товарна продукція показала тенденцію до збільшення в 2,54 рази, в тому числі на 100 грн. сільгоспугідь зросла в 2,58 рази. Рівень рентабельності у 2022 році підвищився на 0,45 відсоткових пункти, якщо його порівняти з 2018 роком, що пов'язано з темпами зростання собівартості, які є меншими порівняно з темпами приросту чистого прибутку господарства.

2.2. Комплексний моніторинг оцінки фінансових показників «ДДС ІОБ НААН України»

Важливим кроком при здійсненні комплексного моніторингу оцінки фінансових показників підприємства є розрахунок коефіцієнтів, за допомогою яких можуть бути виявлені вузькі і проблемні ділянки не тільки у господарсько-виробничій, а і фінансовій діяльності підприємства. В таблицях 2.6-2.11 наведено розрахункові фінансові показники, що характеризують та оцінюють ефективність використання майна, оборотних активів, власного і позикового капіталу, а також дозволяють за допомогою коефіцієнтів рентабельності, ліквідності і платоспроможності проаналізувати наскільки ефективно здійснюється фінансова робота та політика на підприємстві.

Як бачимо з проведених розрахунків таблиці 2.6 оцінка коефіцієнтів майнового стану «ДДС ІОБ НААН України» має схильність до зниження протягом дослідженого періоду. Доля основних засобів в активах господарства в 2022 році складає 39,7%, що свідчить про їх зменшення на 83,46%. Зменшення частки основних засобів в активах на 3,562 відбувалось в

зв'язку зі зміною питомої ваги оборотних коштів, що є для виробничого сільськогосподарського підприємства позитивним.

Таблиця 2.6

Динаміка та оцінка коефіцієнтів майнового стану «ДДС ІОБ НААН України»

Коефіцієнти	2018	2019	2020	2021	2022	Відхилення 2022р. до 2018р., +/-
Частка оборотних виробничих фондів	2,196	0,573	0,357	0,119	0,397	-1,799
Частка основних засобів в активах	4,268	0,045	0,420	0,452	0,706	-3,562
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,522	0,550	0,576	0,500	0,069	-0,453
Коефіцієнт оновлення основних засобів	0,478	0,450	0,424	0,500	0,931	0,453
Частка оборотних виробничих активів	0,044	0,006	0,071	0,048	0,117	0,073
Частка оборотних виробничих фондів в обігових коштах	2,196	0,573	0,357	0,119	0,397	-1,799
Коефіцієнт мобільності активів	0,020	0,107	0,2 49	0,505	0,415	0,395

Проаналізовані коефіцієнти майнового стану господарства свідчать про зменшення частки оборотних виробничих фондів в активах на 81,91 %, або 1,799 абсолютних одиниць. В зв'язку з і зростанням обсягів виробленої продукції за звітний період в господарстві виробничі потужності

зношуються, що призводить, в свою чергу, до підвищення коефіцієнту оновлення основних засобів на 0,453 і збільшенням витрат на їх ремонт, модернізацію і реконструкцію. Внаслідок зменшення вартості основних фондів, зменшився показник їх зношення на 0,453 впродовж 2018-2022 років. Зростання коефіцієнту мобільності активів на 0,395 позитивно характеризує потенційну можливість господарства перетворювати його активи в найліквідніші об'єкти. Значення коефіцієнту мобільності активів характеризує наскільки здатні активи господарства перетворюватись в інші форми при оборотності капіталу господарства [52, с.83].

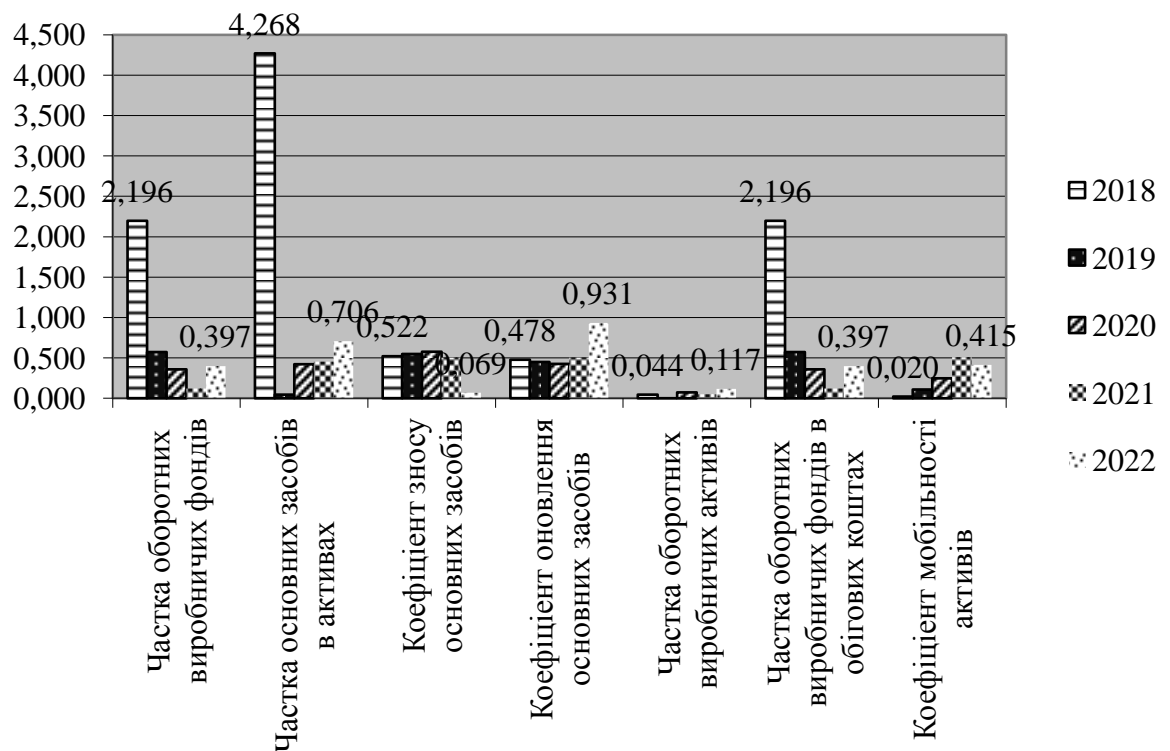

Рис.2.4. Тенденція зміни показників майнового стану «ДДС ІОБ НААН України»

При здійсненні аналізу коефіцієнтів оборотності «Дніпропетровської дослідної станції овочівництва і баштанництва НААН України», наведеного в таблиці 2.7, слід відзначити позитивну динаміку коефіцієнту трансформації (оборотності, ресурсовіддачі), так його темпи приросту склали 36,84%. Інші показники ділової активності господарства мають тенденцію до зниження.

Так, значення коефіцієнту оборотності обігових коштів зменшилось на 75,72%.

Таблиця 2.7

Аналіз коефіцієнтів оборотності «Дніпропетровської дослідної станції
овочівництва і баштанництва НААН України»

Показник	2018	2019	2020	2021	2022	Відношен ня 2022р. до 2018р. у %
Коефіцієнт трансформації	0,919	0,913	1,084	0,836	1,257	136,84
Коефіцієнт оборотності обігових коштів	31,546	9,288	1,892	10,093	7,659	24,28
Коефіцієнт оборотності запасів	14,893	15,718	11,600	2,872	2,394	16,07
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (обороту)	33,312	40,328	3,169	0,716	13,037	39,14
Коефіцієнт оборотності власного капіталу (оборотність)	9,386	1,216	1,152	0,201	0,282	3,01

Це говорить про відповідне збільшення отриманої виручки від реалізації продукції на одиницю коштів, інвестованих в активи. Коефіцієнт оборотності обігових коштів за досліджувані роки мав тенденцію до зменшення на 65,65 %. Коефіцієнт оборотності запасів став меншим на 83,93%, що показує зниження тривалості їх обертання та зростання кількості оборотів коштів інвестованих у запаси за рахунок того, що підприємство розширити види продукції, тому зростання оборотності

запасів являється нормальним та об'єктивним процесом в сільськогосподарському підприємстві [47, с.125].

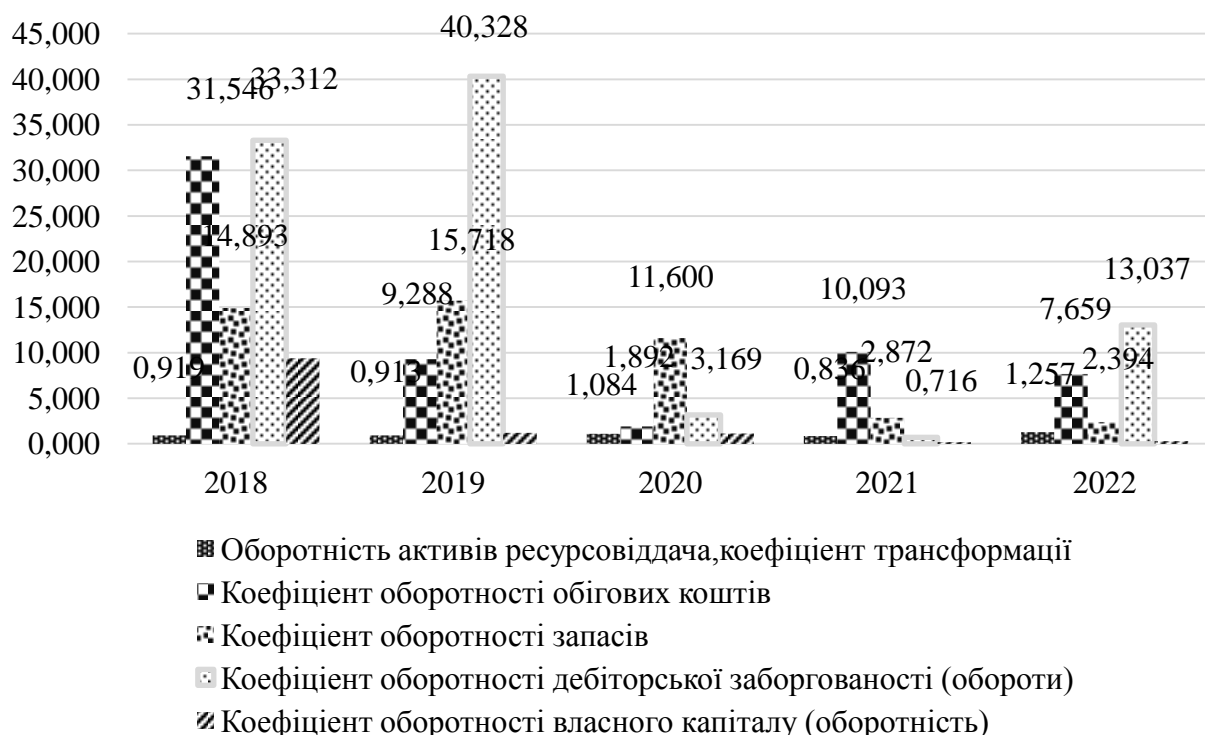

Рис.2.5. Динамічні зміни коефіцієнтів оборотності «ДДС ІОБ НААН України»

Розрахунки коефіцієнтів оборотності (показників ділової активності), відображені на рисунку 2.5, вказують на зростання коефіцієнту трансформації (оборотності, ресурсовіддачі активів) до 1,257 в 2022 році в порівнянні з 2018 роком. Позитивна динаміка коефіцієнта оборотності свідчить про ефективніше використання обігових коштів. Тривалість періоду перетворення придбаних матеріальних ресурсів на грошові кошти, тобто коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості зменшилася на 98,67%. В той же час тривалість операційного циклу стала більшою в 2,9 рази що свідчить про уповільнення обороту і зростання оборотів в операційному періоді, що негативно впливає на ділову активність господарства [38, с.169]. Значення коефіцієнту обіговості власного капіталу зменшилося на 96,99%, що показує зниження чистого доходу, що припадає

на одиницю власного капіталу. Термін 1 обороту дебіторської заборгованості збільшився на 17 днів, це свідчить про зменшення періоду її погашення, що видно з додатку А. Тривалість одного обороту запасів зросла також на 126 днів. Тривалість обороту капіталу зросла на 907 днів і в 2022 році склала 1208 дні, що говорить про зростанні терміну його окупності майже в 2,5 рази.

Фінансову стійкість «ДДС ІОБ НААН України» можна охарактеризувати за даними додатку В позитивною тенденцією, оскільки вона поліпшилась за період з 2018-2022 роки. Це характеризується збільшенням активів, які фінансуються фінансовими ресурсами створеними довгостроковими зобов'язаннями та власними коштами.

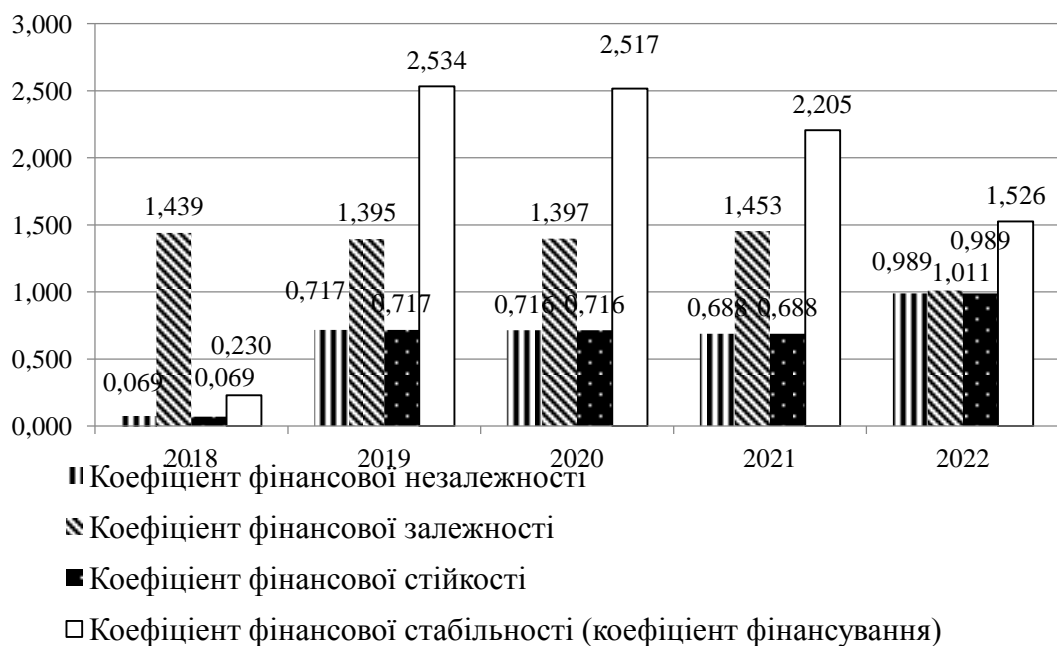

Рис.2.6. Оцінка динаміки коефіцієнтів фінансової залежності, стійкості і стабільності «ДДС ІОБ НААН України»

Величина обігових коштів, які формуються за власний рахунок за 2018-2022 рр. зменшилась на 69,58%, що для підприємства означає фінансування за рахунок запозичених джерел, а в структурі активів господарства збільшилась частка запасів в 2022 році порівняно з 2018

роком. Значення коефіцієнтів фінансової незалежності в господарстві значно підвищилось протягом 2018-2022 рр., а фінансова стабільність покращилась в 6,6 раз за цей же період. Разом з позитивними змінами в «Дніпропетровській дослідній станції овочівництва і баштанництва НААН України» відбувалось зменшення коефіцієнту фінансової залежності на 29,76% . Таким чином, це означає, що за 5 років в господарстві зменшилась частка фінансування з рахунок позикового капіталу.

Таблиця 2.8

Оцінка коефіцієнтів ліквідності «Дніпропетровської дослідної станції овочівництва і баштанництва НААН України»

Коефіцієнт	2018	2019	2020	2021	2022	Відхилення 2022р. до 2018р., +/-
Коефіцієнт поточної ліквідності (коефіцієнт покриття)	0,066	0,342	0,700	1,300	0,725	0,659
Коефіцієнт швидкої ліквідності	-0,079	0,146	0,451	1,145	0,437	0,516
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,035	0,304	0,243	0,011	0,001	-0,034
Співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості	1,223	1,326	1,587	0,089	0,716	-0,507

Аналіз даних таблиці 2.8 показав, що за 2018–2022 роки поточний коефіцієнт ліквідності знизився до 0,7 на 0,659 абсолютні одиниці, що показало зменшену величину достатнього обсягу обігових коштів, які використовуються з метою погашення зобов'язань господарства протягом операційного року [41, с.702]. Коефіцієнт швидкої ліквідності став меншим

на 0,893 і показує те, що кількість одиниць найбільш ліквідних активів, що припадають на одиницю термінових боргів також зменшилась

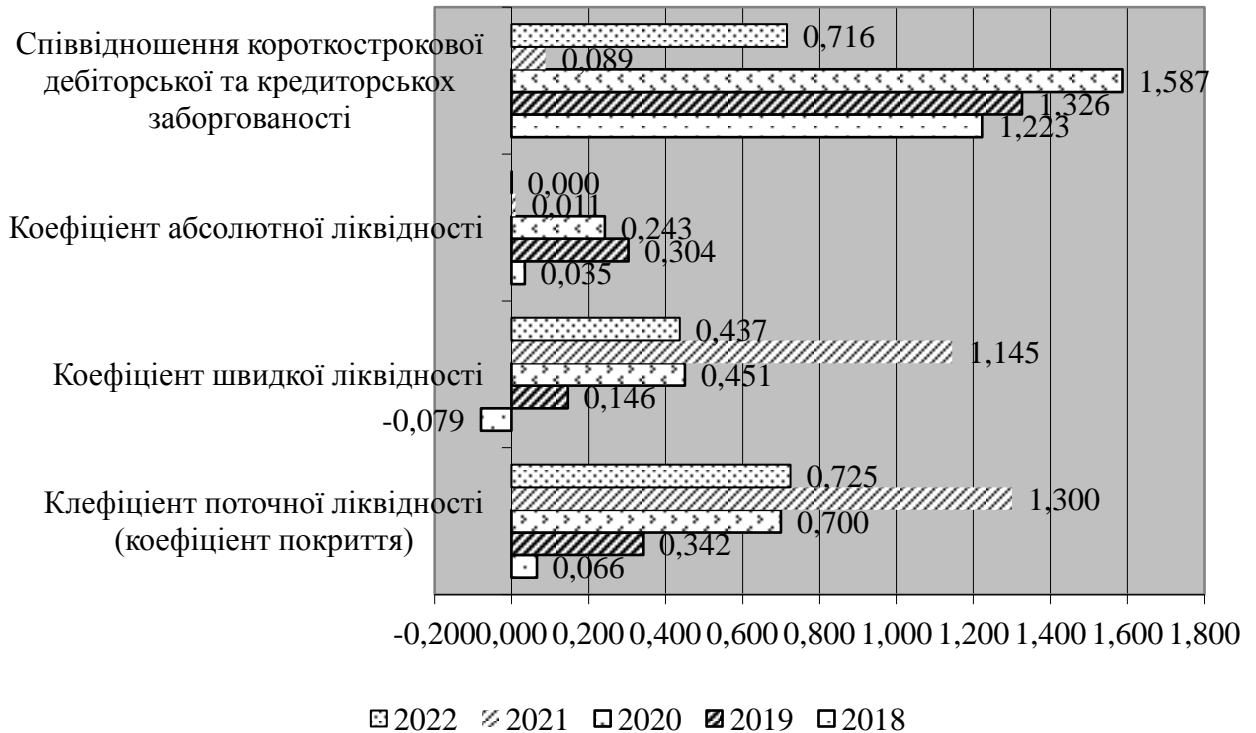

Рис.2.7. Динаміка оцінки коефіцієнтів ліквідності «ДДС ІОБ НААН України»

Короткострокова дебіторська заборгованість не перевищила значення кредиторської, в 2022 році і їх співвідношення становило 0,716, а це на 0,507 абсолютних одиниць менше ніж в 2018 році та вказує на спроможність господарства в короткостроковому періоді покрити поточну заборгованість та зобов'язання. Значення коефіцієнту абсолютної ліквідності в звітному році наближається до 0,001 і це свідчить про його невідповідність нормативній межі 0,2-0,5 та свідчить про негативні зміни і зменшення грошових коштів господарства впродовж 2018-2022 рр. Отже, коефіцієнт абсолютної ліквідності має тенденцію до зниження на 0,034 впродовж 2018-2022 років.

2.3. Аналіз формування фінансових результатів та рентабельності «ДДС ІОБ НААН України»

При формуванні фінансового результату відповідно до П(С)БО 3 «Звіт про фінансові результати» враховується проведення аналізу доходів і витрат господарства, які безпосередньо використовуються при обчисленні чистого прибутку. Проведемо аналіз форми 2 «Звіту про фінансові результати» «ДДС ІОБ НААН України» за період з 2018 до 2022 року в таблиці 2.9.

Дані аналізу формування фінансового результату «ДДС ІОБ НААН України» за 2018-2022 рр., відображені в таблиці 2.9. показують, що чистий прибуток господарства знизився на 212162 грн.. Це пов'язано зі зменшенням валового прибутку на 617628 грн. за аналізований період, зниженням інших операційних доходів на 2736 грн., а також перевищенням собівартості над чистим доходом в 2021 і в 2022 році.

Таблиця 2.9

Аналіз показників при формуванні фінансового результату «Дніпропетровської дослідної станції овочівництва і баштанництва НААН України»

Показники	2018	2019	2020	2021	2022	Зміни 2022р.до 2018р., +/-
Чистий дохід	4162056	4162056	6137507	7380037	6940414	2778358
Собівартість	4130742	4130742	5071416	7396577	7086042	2955300
Валовий прибуток	472000	31314	1066091	-16540	-145628	-617628
Інші операційні доходи	9600	1704	5248	9020	6864	-2736
Інші доходи	22	935	33	10	104	82
Фінансові результати від звичайної діяльності	67000	66091	31311	-16540	-145162	-212162

Чистий фінансовий результат (прибуток, збиток)	67000	66091	31311	-16540	-145162	-212162
--	-------	-------	-------	--------	---------	---------

Показники рентабельності характеризують економічну ефективність виробництва, за якої підприємство отримує одиницю понесених витрат. Рівень рентабельності (прибутковості) показує, скільки гривень прибутку одержує підприємство від 1 грн. вкладеного в його діяльність капіталу (активів, пасивів) при понесених витратах у розрахунку на 1 грн. [25, с. 119]. Аналіз коефіцієнтів рентабельності відображено в таблиці 2.10 та на рисунку 2.8.

Таблиця 2.10

Аналіз коефіцієнтів рентабельності «Дніпропетровської дослідної станції овочівництва і баштанництва НААН України» та їх динамка в 2018-2022роках

Коефіцієнти	2018	2019	2020	2021	2022	Відхилення 2022р. до 2018р., +/-
Коефіцієнт ROA (рентабельності активів)	0,0033	-0,0002	-0,0172	0,0019	0,0022	-0,0011
Коефіцієнт Ra (рентабельності капіталу (активів) за чистим прибутком)	0,0047	-0,0020	-0,0227	0,0058	0,0037	-0,0010
Коефіцієнт ROE (рентабельності власного капіталу)	0,0479	-0,0027	-0,0241	0,0014	0,0008	-0,0470
Коефіцієнт RA (рентабельності виробничих фондів)	0,0008	-0,0039	-0,0351	0,0019	0,0010	0,0002

Коефіцієнт RV (рентабельності реалізованої продукції за чистим прибутком)	0,0051	-0,0022	-0,0209	0,0069	0,0030	-0,0100
Коефіцієнт реінвестування	2,11	217,39	25,29	4,40	8,05	-0,0021

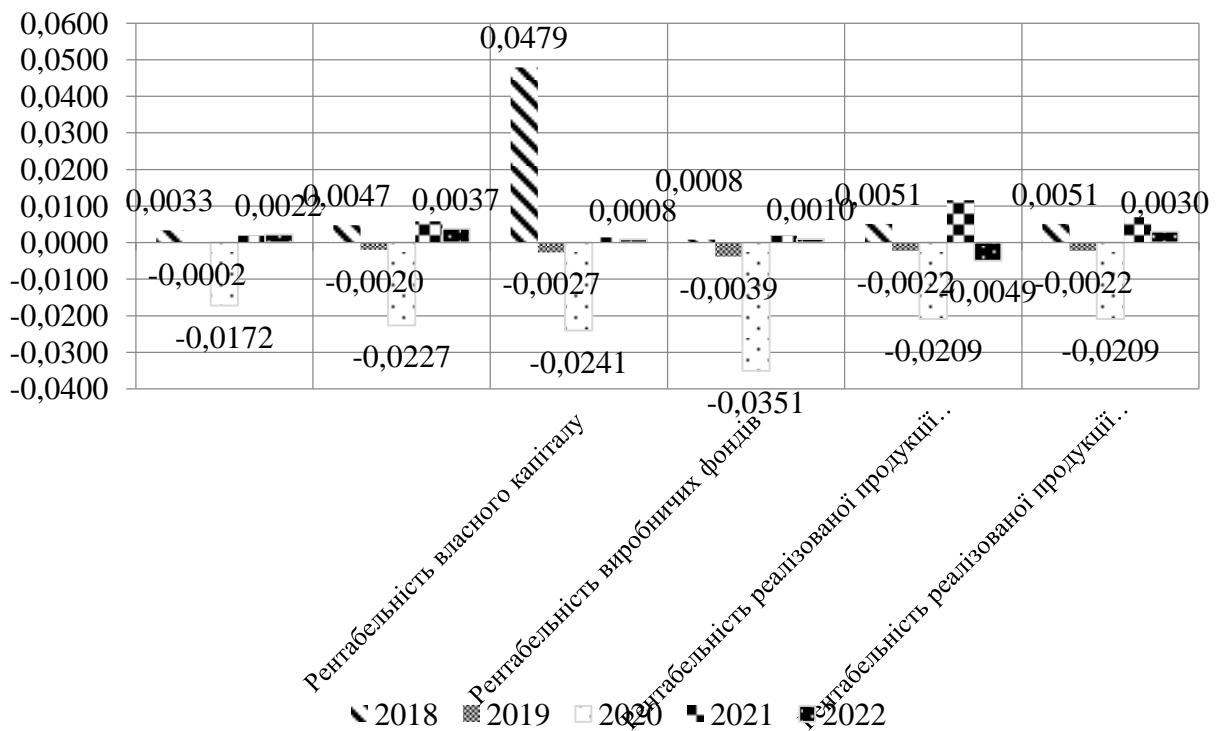

Рис.2.8. Аналіз коефіцієнтів рентабельності «ДДС ІОБ НААН України»

Відповідно до графіку, зображеного на рисунку 2.8, в господарстві «ДДС ІОБ НААН України» відбулись негативні зміни коефіцієнтів рентабельності що отримано в результаті зниження прибутковості. Так коефіцієнт ROA (рентабельності активів) зменшився на 0,0011 в.п., коефіцієнт Ra став менше на 0,001 в.п., коефіцієнт ROE (рентабельності власного капіталу) знизився на 0,047 в.п. відповідно впродовж 2018-2022рр. коефіцієнт RV (рентабельності реалізованої продукції за чистим прибутком) знизився на 0,01 в.п. а підприємстві за підсумками 2022 року виявлено

тенденцію до зростання рентабельність виробничих фондів зросла на 0,002
в.п.

Висновки до 2 розділу

Проведення аналітичні розрахунків щодо комплексного моніторингу оцінки фінансових показників та діяльності «ДДС ІОБ НААН України» дозволяють зробити підсумки. Впродовж досліджених років спостерігається зниження загальної площі земельних угідь на 21 гектар або на 4,94%, сільськогосподарські угіддя зменшилися на 4 гектара, або на 1,13%, а рілля скоротилась в розрахунку на 1 працівника на 0,1 гектара. Загальна вартість вироблених товарів господарства у 2022 році збільшилася на 3944 тис. грн., або 188,2% порівняно з 2018 роком. В структурі товарної виробленої продукції підприємства, таким чином, переважна частка належить озимій пшениці і соняшнику, що свідчить про значну долю спеціалізації в галузі рослинництва – 85,02%. Коефіцієнт спеціалізації в 2019-2022 рр. має тенденцію до зниження на 0,207, що говорить про середню ефективність вирощування продукції в рослинництві. Величина середньорічних основних фондів знизилась майже в 5 раз, середньорічної вартості оборотних активів підвищилася на 48,47% , що пов'язано зі збільшенням виробничих запасів в їх структурі. Рівень фондоозброєності на 1 середньорічного працівника також показав зменшення на 78,92%, що характеризується зменшенням забезпеченості працівників основними засобами. Рівень фондівіддачі в господарстві в розрахунку на 100 грн. основних засобів збільшився в 12 раз, що говорить про ефективну роботу і збільшення виробленої товарної продукції на одиницю основних засобів. Величина вартості оборотних фондів підвищилася на 50,17 % тобто на 2,83 тис. грн. в розрахунку на 100 гектарів сільськогосподарських угідь за рахунок зростання середньої вартості оборотних фондів. В 2022 р. кількість працівників господарства склала 29 осіб, з яких 100% робітників працюють в галузі рослинництва. Витрати на оплату праці протягом 2018-2022 рр. зросли на 99,4%, продуктивність праці підвищилася на 27,8%, продуктивність праці в розрахунку на 1 працівника збільшилася в 2,5 рази. Все це свідчить

про позитивну динаміку використання трудових ресурсів у виробництві, тобто вони були використані ефективно. Згідно з проведеними розрахунками за 2018–2022 роки дослідження на 1 гектар сільськогосподарських угідь в підприємстві припадає 130 грн., це на 79,7% менше ніж в 2018 році. Прямих затрат праці в розрахунку на 1 гектар сільськогосподарських угідь припадає 10 грн., тобто вони знизились на 89,4%. Валова товарна продукція показала тенденцію до збільшення в 2,54 рази, в тому числі на 100 грн. сільгоспугідь зросла в 2,58 рази. Рівень рентабельності у 2022 році підвищився на 0,45 відсоткових пункти, якщо його порівняти з 2018 роком, що пов'язано з темпами зростання собівартості, які є меншими порівняно з темпами приросту чистого прибутку господарства.

Проаналізовані коефіцієнти майнового стану господарства свідчать про зменшення частки оборотних виробничих фондів в активах на 81,91 %, або 1,799 абсолютних одиниць. В зв'язку з і зростанням обсягів виробленої продукції за звітний період в господарстві виробничі потужності зношуються, що призводить, в свою чергу, до підвищення коефіцієнту оновлення основних засобів на 0,453 і збільшенням витрат на їх ремонт, модернізацію. Слід відзначити позитивну динаміку коефіцієнту трансформації (оборотності, ресурсовіддачі), так його темпи приросту склали 36,84%. Значення коефіцієнту оборотності обігових коштів зменшилось на 75,72%. Це говорить про відповідне збільшення отриманої виручки від реалізації продукції на одиницю коштів, інвестованих в активи. Коефіцієнт оборотності обігових коштів за досліджувані роки мав тенденцію до зменшення на 65,65 %. Коефіцієнт оборотності запасів став меншим на 83,93%, що показує зниження тривалості їх обертання та зростання кількості оборотів коштів інвестованих у запаси за рахунок того, що підприємство розширити види продукції, тому зростання оборотності запасів являється нормальним та об'єктивним процесом в сільськогосподарському підприємстві. В той же час тривалість операційного циклу стала більшою в 2,9 рази що свідчить про

уповільнення обороту і зростання оборотів в операційному періоді, що негативно впливає на ділову активність господарства в цілому. Значення коефіцієнту обіговості власного капіталу зменшилося на 96,99%, що показує зниження чистого доходу, що припадає на одиницю власного капіталу. Термін 1 обороту дебіторської заборгованості збільшився на 17 днів, це свідчить про зменшення періоду її погашення. Величина обігових коштів, які формуються за власний рахунок за 2018-2022 рр. зменшилась на 69,58%, що для підприємства означає фінансування за рахунок запозичених джерел, а в структурі активів господарства збільшилась частка запасів в 2022 році порівняно з 2018 роком. Значення коефіцієнтів фінансової незалежності в господарстві значно підвищилось протягом 2018-2022 рр., а фінансова стабільність покращилась в 6,6 раз за цей же період. За останні 5 років в господарстві зменшилась частка фінансування з рахунок позикового капіталу. Значення коефіцієнту абсолютної ліквідності в звітному році наближається до 0,001 і це свідчить про його невідповідність нормативній межі 0,2-0,5 та свідчить про негативні зміни і зменшення грошових коштів господарства впродовж 2018-2022 рр.

Чистий прибуток господарства знизився в звітному році на 212162 грн., що пов'язано зі зменшенням валового прибутку на 617628 грн. за аналізований період, зниженням інших операційних доходів на 2736 грн., а також перевищенням собівартості над чистим доходом в 2021 і в 2022 році. В господарстві відбулись негативні зміни коефіцієнтів рентабельності «ДДС ІОБ НААН України», що отримано в результаті зниження прибутковості. Так коефіцієнт ROA (рентабельності активів) зменшився на 0,0011 в.п., коефіцієнт Ra став менше на 0,001 в.п., коефіцієнт ROE (рентабельності власного капіталу) знизився на 0,047 в.п. відповідно впродовж 2018-2022 рр. коефіцієнт RV (рентабельності реалізованої продукції за чистим прибутком) знизився на 0,01 в.п. а підприємстві за підсумками 2022 року виявлено тенденцію до зростання рентабельність виробничих фондів зросла на 0,002 в.п.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Удосконалення формування фінансових результатів діяльності підприємства при забезпеченні його конкурентоспроможності

Для будь-якого підприємства дуже важливим є правильна організація та удосконалення формування фінансового результату для забезпечення його конкурентоспроможності, що надає змогу ефективно використовувати фінансові ресурси, формувати капітал та активи, проводити розрахунки, забезпечувати достатній рівень рентабельності і платоспроможності. В процесі удосконалення формування фінансового результату господарства слід враховувати чинники, які безпосередньо здійснюють вплив на підвищення конкурентоспроможності, що значно може покращити ефективність його діяльності [44, с.25]. При проведенні факторного аналізу впливу окремих показників на формування фінансового результату пропонуємо враховувати фактори, визначені на рисунку 3.1.

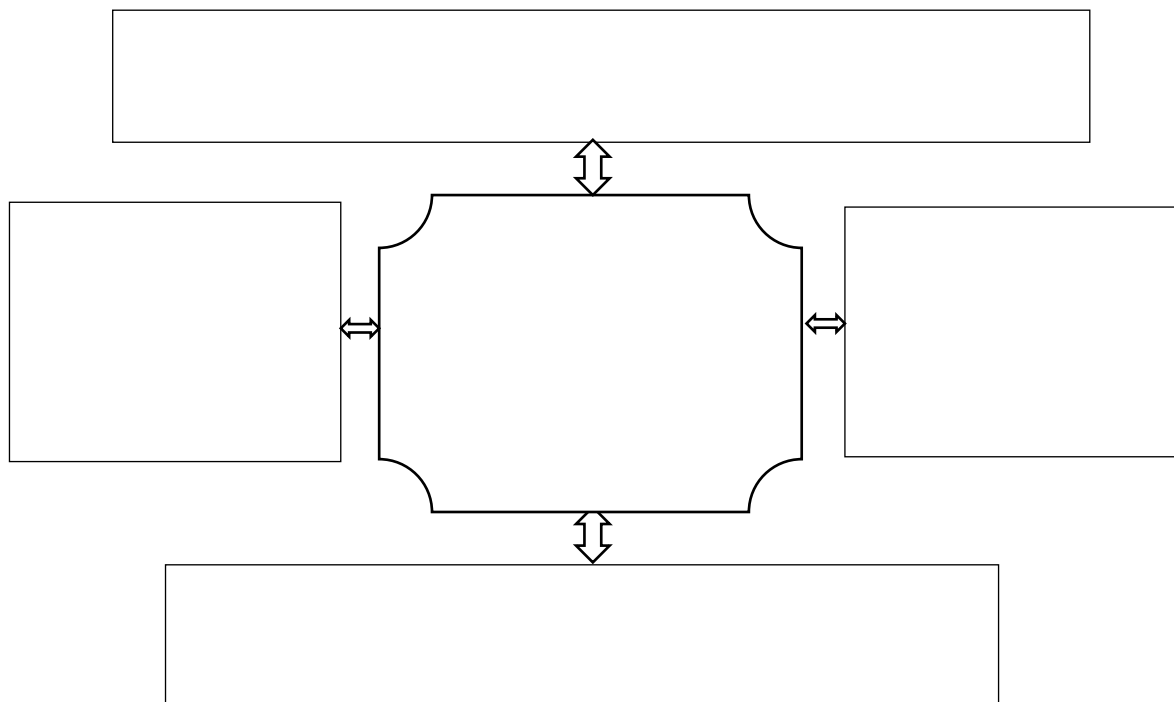

Рис.3.1. Фактори, які впливають на формування та визначення фінансового результату підприємства

Джерело: складено автором

Основними пропозиціями щодо удосконалення формування фінансового результату діяльності підприємства при забезпечення його конкурентоспроможності є наступні:

- модернізація механізму формування фінансового результату діяльності підприємства,
- зменшення фінансових і адміністративних витрат,
- оптимізація структури зобов'язань, поточної дебіторської та кредиторської заборгованості;
- зниження собівартості продукції, матеріальних витрат,
- зростання обсягів продажу та доходу від реалізації продукції,
- підвищення рівня рентабельності продажу, витрат, капіталу,
- проведення факторного аналізу формування фінансового результату (прибутку/збитку),
- здійснення поточного фінансового контролю за доходами і витратами,
- проведення постійної фінансової політики плямованої на удосконалення аналізу фінансового результату,
- створення інформаційної бази даних, яка враховує обсяги доходів і витрат за балансовим методом,
- оптимізація використання фінансових ресурсів господарства,
- прогнозування та планування показників, які впливають на підвищення фінансового результату [36, с.28; 50, с. 287].

Отже, варто виділити значні критерії покращення конкурентоспроможності підприємства при формуванні фінансового результату, які застосовуються у відповідності з діючими стандартами, положеннями, інструкціями і законодавчими актами. Встановлені методологічні вимоги мають значну пріоритетність при покращенні ефективності ведення фінансово-господарської і виробничої діяльності підприємств, а також позитивно впливають на їх конкурентоспроможність [32].

3.2. Економетричне моделювання та оптимізація формування фінансових результатів «ДДС ІОБ НААН України»

При дослідженні впливу різних показників на фінансові результати «ДДС ІОБ НААН України» вважаємо доцільним проведення кореляційно-регресійного аналізу, основним завданням якого є встановлення ступеню взаємозв'язку між окремими елементами багатofакторної економетричної моделі [52, с.83]. Результативним показником (Y) було обрано чистий фінансовий результат (прибуток/збиток), тис. грн., а факторні величини це наступні показники: X 1 –сума чистого доходу, грн. X 2 –сума інших операційних доходів, грн; X 3 –собівартість продукції, грн.; X 4 –сума валового прибутку від реалізації продукції, грн;

Вихідні дані для проведення кореляційно-регресійного аналізу чистого фінансового результату підприємства представлені в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Вихідні дані для проведення кореляційно-регресійного аналізу фінансового результату «ДДС ІОБ НААН України»

№ з/п	Сума чистого фінансового результату (прибутку/збитку), грн.	Сума чистого доходу, грн.	Сума інших операційних доходів, грн.	Сума собівартості продукції, грн.	Сума валового прибутку від реалізації продукції, грн.
1	67000	1682000	9600	1210000	472000
2	66091	4162056	1704	4130742	31314
3	31311	6137507	5248	5071416	1066091
4	-16540	7380037	9020	7396577	-16540
5	-145162	6940414	6864	7086042	-145628

Таблиця 3.2

Вихідна інформація для побудови регресійної моделі впливу факторів на зміну фінансових результатів «ДДС ІОБ НААН України»

Показники	2018	2019	2020	2021	2022	Абсолют. відхил. 2022р. до 2018р.
Валовий прибуток, грн.	472000	31314	1066091	-16540	-145628	-617628
Собівартість реалізованої продукції, грн.	1210000	4130742	5071416	7396577	7086042	5876042
Чистий прибуток (збиток), грн.	67000	66091	31311	-16540	-145162	-212162
Інші операційні доходи, тис.грн. (за залишковою вартістю), грн.	9600	1704	5248	9020	6864	-2736
Рентабельність, %	5,54	1,60	0,62	-0,22	-2,05	-0,08

Як бачимо з таблиця 3.2, величина фінансового результату (чистого прибутку) в господарстві «ДДС ІОБ НААН України» знизилась на 212162 грн., на який вплинуло значне зменшення валового прибутку на 617628 грн. в дослідженому періоді, а також зростання собівартості реалізованої продукції господарства в 2022 році на 5876042 грн. Інші операційні доходи в 2022 році склали 6864грн., тобто вони стали менш ми на 2736 грн. в порівнянні з 2018 роком. Рентабельність господарства за чистим прибутком в 2018-2022 році також зменшилась на 0,08 відсоткових пунктів.

Розрахункові дані впливу факторів на зміну фінансового результату «ДДС ІОБ НААН України», наведені в таблиці 3.3, свідчать, що валова рентабельність продажу зменшилась на 28,02 відсоткових пункти, яка

залежить від чистого доходу і валового прибутку господарства. Величина темпів зростання чистого доходу росла лише на 0,44, тоді як темпи зростання валового прибутку зменшились на 5,74. Коефіцієнт співвідношення темпів зростання валового прибутку до темпів зростання чистого доходу збільшився на 4,955 в 2022 році порівняно з 2018 роком, що вказує на максимальне перевищення аналізованого показника в 2022 році на рівні 5,01 абсолютних величин.

Таблиця 3.3

Розрахункові дані впливу факторів на зміну фінансового результату
«ДДС ІОБ НААН України»

Показники	2018	2019	2020	2021	2022	Абсолютне відхилення 2022р. до 2018р.
Чистий дохід	1682000	4162056	6137507	7380037	6940414	5258414
Валовий прибуток	472000	38616	19259	12060	2779	-469221
Валова рентабельність продажу	28,06	0,93	0,31	0,16	0,04	-28,02
Коефіцієнт співвідношення темпів зростання валового прибутку до темпів зростання чистого доходу	0,06	-0,17	1,77	2,52	5,01	4,95
Темпи зростання чистого доходу	0,71	2,47	0,88	1,58	1,16	0,44
Темпи зростання валового прибутку	5,97	0,08	0,50	0,63	0,23	-5,74

За допомогою проведених розрахунків в табличному процесорі Excel з використанням вихідних даних для здійснення кореляційно-регресійного аналізу чистого фінансового результату «ДДС ІОБ НААН України»

отримано коефіцієнт детермінації $R^2=0,6396$ (таблиця 3.5). Він свідчить, що частка варіації результативного значення Y , залежить на 63,9% від впливових факторів X_1, X_2, X_3, X_4 .

Таблиця 3.4.

Вихідна інформація для проведення кореляційно-регресійного аналізу фінансового результату в «ДДС ІОБ НААН України»

№	Y	X1	X3	X4	X5
1	67000	1682000	9600	1210000	472000
2	66091	4162056	1704	4130742	31314
3	31311	6137507	5248	5071416	1066091
4	-16540	7380037	9020	7396577	-16540
5	-145162	6940414	6864	7086042	-145628

Проведені розрахунки індексу кореляції в комп'ютерній програмі Excel, які видно з в таблиці 3.5, свідчать що коефіцієнт кореляції $R = 0,7998$ характеризує високу щільність (79,98%) взаємозв'язку досліджених факторів і результативного показника в отриманому рівнянні кореляційно-регресійної моделі. Доля чинників, які не використовувались при побудові рівняння належить лише 20,02%.

Таблиця 3.5

Регресійна статистика

№	Показники	Значення
1	Множинний R	0,799785
2	R-квадрат	0,639655
3	Нормований R-квадрат	-1,44138
4	Стандартна похибка	3022924
5	Спостереження	5

Таблиця 3.6

Результативні дані формування регресійної моделі залежності
фінансового результату «ДДС ІОБ НААН України»

	Коефі- цієнти	Стан- дартна похибка	t- стати- стика	P- Значення	Нижні 95%	Верхні 95%	Нижні 95,0%	Верхні 95,0%
Y	143364,17	180485,7784	0,794324	0,572656	-2149925,07	2436653	-2149925	2436653
X1	0	0	65535	0	0	0	0	0
X2	-0,02271	0,023180826	-0,97989	0	-0,31725493	0,271826	-0,31725	0,271826
X3	0,041036	0,117217878	0,350082	0,78562	-1,44835848	1,53043	-1,44836	1,53043

Вихідна інформація щодо кореляційно-регресійного аналізу рентабельності за фінансовим результатом в «ДДС ІОБ НААН України», яку отримано з таблиці 3.6, свідчить що рівняння регресії приймає такий вигляд:

$$Y = 143364,17 - 0,02271X_2 + 0,041036X_3 \quad (3.1)$$

Модель показує, що в рівнянні дуже тісний кореляційний зв'язок, який характеризує залежність результативного показника від факторів, які включено у модель (табл. 3.6). Напрями взаємозв'язку між результативним показником і факторними показниками, які обґрунтовують його зміни, можна визначити за допомогою знаків «+» чи «-» відповідного коефіцієнта регресії (коефіцієнта a_i). У даному випадку знаки коефіцієнтів регресії a_1 , a_2 , a_3 негативні, a_0 є позитивним, таким чином взаємозв'язок з ним також є позитивним. Далі необхідно здійснити перевірку значимості коефіцієнтів регресії: a_0 і a_i . При попарному порівнянні значень стовбців «Коефіцієнти» і «Стандартна помилка», відображених в таблиці 3.6, видно, що абсолютні дані коефіцієнтів є меншими, порівняно з їх стандартними помилками.

На підставі отриманих результатів побудованої регресійної моделі залежності прибутку підприємства «ДДС ІОБ НААН України» від показників доходів можна зробити висновок, що модель адекватна і може бути використана для подальшого прогнозування. Значні позитивні зміни

впливу на фінансові результати господарства мають збільшення рентабельності, що свідчить про ефективність виробництва, а також обсяги чистого доходу. Результати формування регресійної моделі залежності фінансового результату «ДДС ІОБ НААН України» свідчать, що знаки перед факторами повністю відповідають економічним залежностям і свідчать, що по мірі збільшення чистого доходу від реалізації продукції, чистий фінансовий результат має тенденцію також до збільшення. При проведенні ранжування частки вкладу кожного з факторів на формування результативного показника, отримано, що найбільш вагомим елементом цієї моделі є зростання чистого доходу (1,16%).

Таблиця 3.7

Дисперсійний аналіз

	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Значимість F</i>
Регресія	4	19945427474	4986356868	0,591707	0,623400843
Залишки	1	11236091372	11236091372		
Усього	5	31181518846			

За отриманими результатами інтерпретації дисперсійного аналізу наведеного в таблиці 3.7, ми бачимо, що високий рівень надійності багатофакторної моделі, це підтверджується ще і тим, що значення фактичного рівня F- критерію Фішера дорівнює 59,17%, що вказує на надійність багатофакторної регресійної моделі.

Можемо робити висновок, що «ДДС ІОБ НААН України» повинно спрямувати зусилля на вдосконалення стратегії фінансового управління на підприємстві «ДДС ІОБ НААН України», з метою підвищення його фінансового результату і покращення конкурентоспроможності враховуючи значні зміни впливових факторів: чистий дохід, валовий прибуток, інші операційні доходи, собівартість реалізованої продукції.

3.2. Кореляційно-регресійна залежність впливу факторів на фінансовий результат «ДДС ІОБ НААН України» та його прогнозування

Регресійний залежність впливу факторів на фінансові результати «ДДС ІОБ НААН України» підприємства допомагає встановити ступінь взаємозв'язку між досліджуваними факторами (елементами), якщо цей взаємозв'язок встановлено, то це надає змогу визначити збільшення кожного параметра (підвищена кореляція) або зменшення параметра (негативна) іншого показника. За допомогою табличного процесора Excel проведемо розрахунки кореляційно-регресійної залежності впливу факторів (показників впливу) на фінансові результати «ДДС ІОБ НААН України» в табл. 3.8 -3.11.

Таблиця 3.8

Динаміка фінансового результату і чистого доходу
«ДДС ІОБ НААН України» в 2018-2022рр.

Роки	Сума чистого фінансового результату (прибутку/ збитку), тис.грн.	Сума чистого доходу. тис.грн.
2018	67000	1682000
2019	66091	4162056
2020	31311	6137507
2021	-16540	7380037
2022	-145162	6940414

Отримані результати рівняння лінійного тренду при кореляційно-регресійному аналізі чистого прибутку та чистого доходу від реалізації продукції виражені через рівняння:

$$y = -0,0181 \cdot x + 5270,2 \quad (3.2)$$

Коефіцієнт детермінації $R^2 = 0,4614$, свідчить про щільний взаємозв'язок проаналізованих параметрів тобто 46,14% вплив інших

факторів складає 54,86%. Величина індексу кореляції лінійного тренду $R = 0,6793$ вказує на про високу вірогідність впливу досліджених показників на результативний.

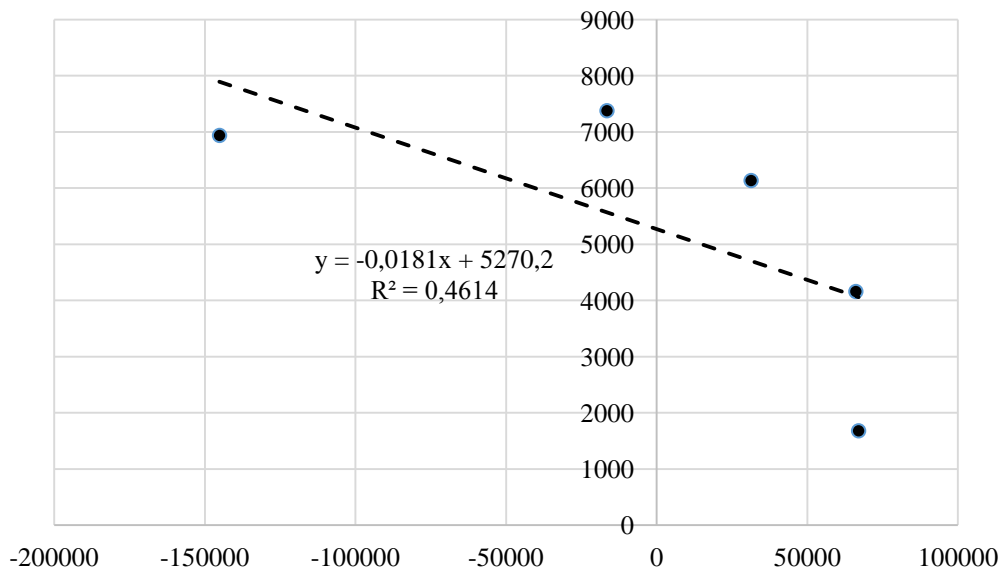

Рис.3.2. Регресійна модель залежності показників «фінансовий результат» та «чистий дохід» «ДДС ІОБ НААН України»

На рисунку 3.2 побудована в комп'ютерному табличному редакторі Excel регресійна модель залежності фінансового результату та чистого доходу «ДДС ІОБ НААН України» свідчить, що коефіцієнт детермінації $R^2 = 0,4614$, показує частку варіації результативного значення y , яку можемо пояснити зміною факторів X_1, X_2, X_3, X_4 .

Тобто коефіцієнт R^2 показує, що 46,14% варіації чистого прибутку «ДДС ІОБ НААН України» пояснюється змінами використаних факторів. На частку факторів, які не ввійшли до моделі, припадає питома вага 53,86%. При цьому індекс кореляції становить 0,6793, що свідчить про тісну взаємозалежність аналізованих чинників.

Лінійний тренд регресійної залежності фінансового результату і інших операційних доходів «ДДС ІОБ НААН України» в 2018-2022рр. матиме вигляд:

$$y = -0,1399x + 2796,8 \quad (3.3)$$

Таблиця 3.9

Динаміка фінансового результату і інших операційних доходів
«ДДС ІОБ НААН України» в 2018-2022рр.

Роки	Сума чистого прибутку, тис.грн.	Сума інших операційних доходів, тис.грн.
2018	67000	9600
2019	66091	1704
2020	31311	5248
2021	-16540	9020
2022	-145162	6864

Отримане лінійне рівняння регресійної моделі залежності фінансового результату та інших операційних доходів підприємства свідчить, що коефіцієнт детермінації $R^2 = 0,0466$, показує частку варіації результативного значення у, яка пояснюється зміною факторів.

Тобто R^2 показує, що 4,66% варіації фінансового результату «ДДС ІОБ НААН України» пояснюється змінами використаних факторів. На частку факторів, які не ввійшли до моделі, припадає інша значна питома вага 95,34%. Відповідно індекс кореляції становить 0,2159, що свідчить про низький ступінь взаємозалежності досліджених факторів.

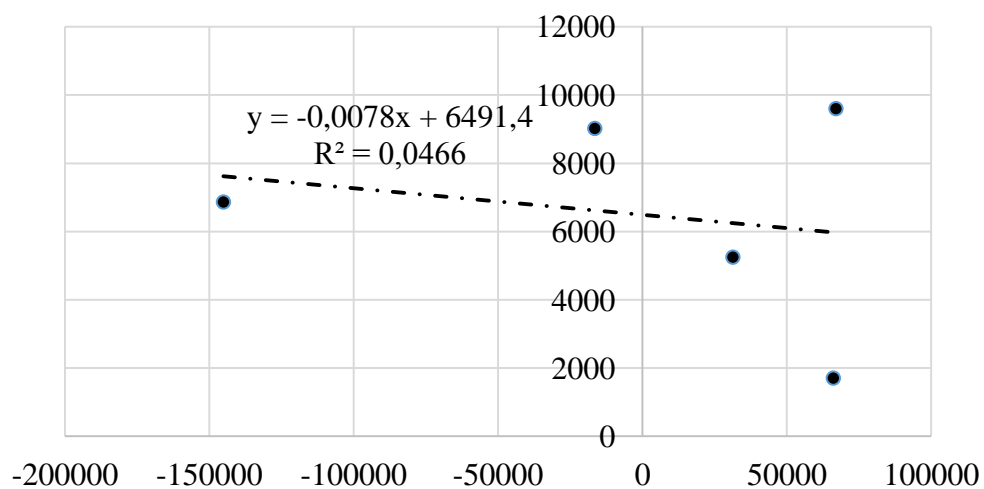

Рис. 3.3. Регресійна модель залежності показників «фінансовий результат» і «інші операційні доходи» «ДДС ІОБ НААН України»

При проведенні відповідних розрахунків були використані дані фінансової звітності підприємства ф.2 «Звіту про фінансові результати» «ДДС ІОБ НААН України» за період 2018-2022 рр. Для того, щоб побудувати регресійну модель за допомогою функцій програми Excel були обчислені параметри рівняння

$$y = -0,0078x + 6491,4 \quad (3.4)$$

Вони характеризують її надійність, а саме коефіцієнт детермінації $R^2 = 0,0466$, при індексі кореляції $R = 0,2159$, що свідчить про невисоку залежність досліджених параметрів, які мають низький рівень взаємозв'язку.

Наступним кроком буде проведення дослідження регресійної залежності фінансового результату підприємства від собівартості виробленої продукції (табл.3.10).

Таблиця 3.10

Динаміка чистого прибутку і собівартості «ДДС ІОБ НААН України»
в 2018-2022рр.

Роки	Сума чистого прибутку, тис.грн.	Собівартість, тис.грн.
2018	67000	1210000
2019	66091	4130742
2020	31311	5071416
2021	-16540	7396577
2022	-145162	7086042

Побудована регресійна модель залежності фінансового результату (чистого прибутку) і собівартості свідчить, що досліджені показники тісно корелюють між собою, що доводиться показником детермінації R^2 (рис.3.4).

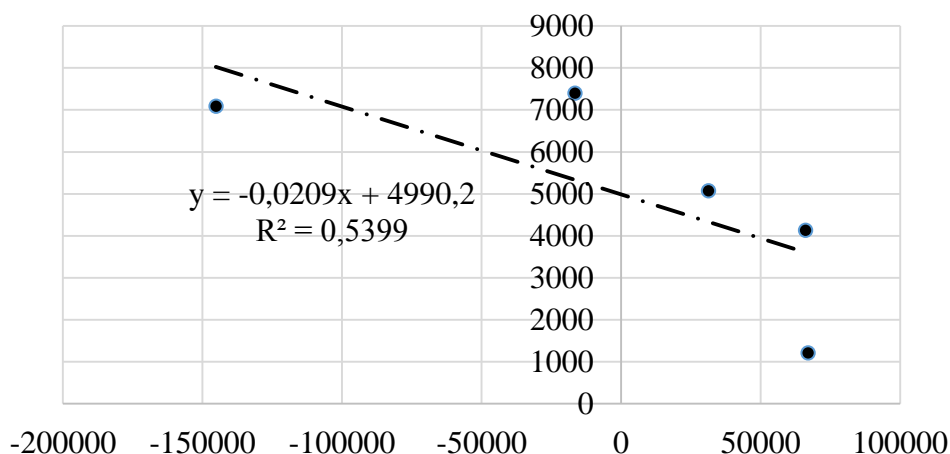

Рис. 3.4. Регресійна модель залежності показників «чистий прибуток» і «собівартість» «ДДС ІОБ НААН України»

Величина коефіцієнту детермінації наближена до одиниці $R^2 = 0,5399$, що свідчить про тісну залежність на 53,99% досліджених параметрів, тобто модель є надійною і прийнятною за рівнянням:

$$y = -0,209x + 4990,2 \quad (3.5)$$

В таблиці 3.11 представимо динаміку фінансового результату і інших доходів «ДДС ІОБ НААН України» за 2018-2022 рр.

Таблиця 3.11

Динаміка фінансового результату і собівартості «ДДС ІОБ НААН України» в 2018-2022рр.

Роки	Сума чистого прибутку, тис.грн.	Інші доходи, тис.грн.
2018	67000	22
2019	66091	935
2020	31311	33
2021	-16540	10
2022	-145162	104

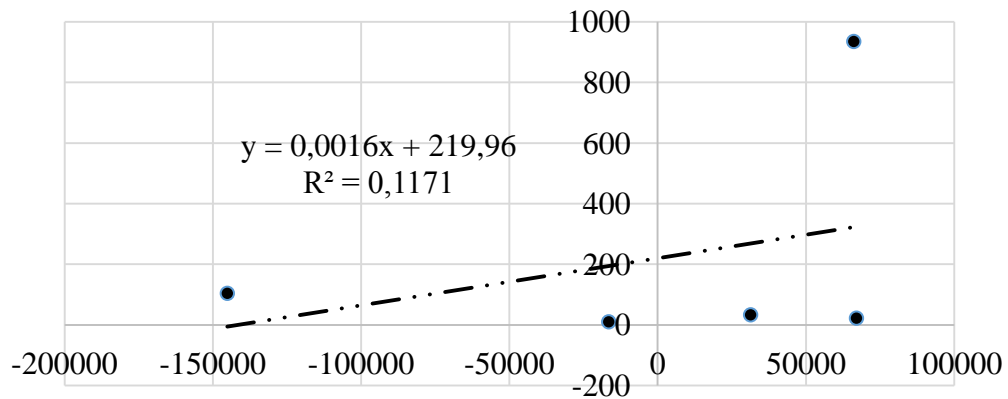

Рис.3.5. Регресійна модель залежності фінансового результату і інших доходів «ДДС ІОБ НААН України»

З рисунку 3.5 видно, що лінійне рівняння побудови регресійної моделі залежності фінансового результату і інших доходів «ДДС ІОБ НААН України» має наступний вигляд:

$$y=0,0016x+219,96 \quad (3.6)$$

При цьому значення коефіцієнту детермінації становить R^2 0,1171 (вплив фактора на 11,71%) і є дуже низьким та меншим 50%, що вказує на низький рівень залежності дослідженого незалежного показника (фінансовий результат) і фактором (інші доходи).

Отримані розрахункові параметри регресійної залежності фінансового результату дозволяють зробити висновки, що на фінансові результати господарства «ДДС ІОБ НААН України» мають високий вплив два основні показники:

- 1) фінансові результати господарства «ДДС ІОБ НААН України» залежать від собівартості на 53%.
- 2) фінансові результати господарства «ДДС ІОБ НААН України» залежать від чистого доходу на 46%.

Отже, для провадження ефективної діяльності господарству необхідно розробити заходи фінансової стратегії та політики, які б сприяли зменшенню собівартості та зростанню чистого доходу та, як наслідок, і

фінансового результату, що має на меті підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Для проведення прогнозування чистого прибутку від реалізації «ДДС ІОБ НААН України» в майбутньому звітному періоді за допомогою середньої арифметичної та середньої геометричної. При використанні інформативних показників фінансової звітності господарства «ДДС ІОБ НААН України» (чистий дохід, собівартість, , а також враховуючи зміни динамічних даних обчислимо величину середньої арифметичної простої чистого чистий фінансовий результат (прибуток/ збиток) прибутку (K_{ct}), можна використати такий алгоритм її розрахунку:

$$K_{ct} = \frac{1}{t} \sum_{i=t-n+1}^t X_i \quad (3.7)$$

де t – межа числового ряду (наприклад, порядковий номер останнього звітного періоду); n – досліджуваний інтервал ряду динаміки; X_i – значення досліджуваного показника в i -му періоді [63; 64, с.561].

Наведемо в додатку В розрахунок прогнозних показників підприємства «ДДС ІОБ НААН України» за допомогою середньої арифметичної, якщо досліджуваний інтервал складає 5 років з 2018р. до 2022р. Попередньо розраховані середньоарифметичні показники рентабельності продажу та рентабельності витрат свідчать про негативну динаміку, і показали відповідне зниження в прогнозному періоді на рівні 1,52% і 1,9%.

Значення досліджених середньгеометричних показників за 2018-2022 роки мають позитивну тенденцію до зростання. Так, отримано в ході проведеного розрахунку, що рентабельність продажу в 2023 р. складає 2,4% і збільшиться в прогнозному році на 4,49 відсоткових пунктів, рентабельність витрат складе 2,37% і збільшиться в прогнозному році на 4,42 відсоткових пунктів, а витрати зростатимуть в 2023 році на 0,09грн. в розрахунку на 1 грн. виробленої продукції.

Планова величина чистого доходу підвищиться в прогнозному році на 1314604 грн. і підвищенні темпів приросту 1,52% при зростанні собівартості

на 1469011 грн. Зростання планового валового прибутку спостерігається на рівні 10,72%, а собівартості - 1,76%. Прогнозування фінансового результату від реалізації продукції на 2023 рік, наведені в додатку Д показали, що середні темпи приросту чистого прибутку складають 2.43%. Тому прогнозні розрахунки показника фінансового результату на 2023 рік, враховуючи темпи його приросту на рівні 2,43% , зробимо наступним способом:

$$67000 * (1 + 2,43\% / 100) = 68628,1 \text{ грн.}$$

Таким чином, в 2023 році в господарстві передбачається отримання чистого фінансового результату на рівні 68628,1 грн., при витратах на 1 грн. виробленої продукції 0,08грн. при темпах зростання 1,11%

Висновки до 3 розділу

Проведення кореляційно-регресійного аналізу фінансового результату в «ДДС ІОБ НААН України» свідчить, що частка варіації результативного значення Y , залежить на 63,9% від таких факторів X_1 , X_2 , X_3 , а коефіцієнт кореляції $R = 0,7998$ характеризує високу щільність (79,98%) взаємозв'язку досліджених факторів і результативного показника в отриманому рівнянні кореляційно-регресійної моделі. Доля чинників, які не використовувались при побудові рівняння належить лише 20,02%.

Можемо робити висновок, що керівництво «ДДС ІОБ НААН України» повинно спрямувати зусилля на вдосконалення стратегії фінансового управління на підприємстві, з метою підвищення його фінансового результату і покращення конкурентоспроможності враховуючи значні зміни впливових чинників: чистий дохід, валовий прибуток, інші операційні доходи, собівартість реалізованої продукції.

Отримані розрахункові параметри регресійної залежності фінансового результату дозволяють зробити висновки, що на фінансові результати господарства «ДДС ІОБ НААН України» мають високий вплив 2 основні показники:

- 1) фінансові результати господарства «ДДС ІОБ НААН України» залежать від собівартості виробленої продукції на 53 %.
- 2) фінансові результати господарства «ДДС ІОБ НААН України» залежать від чистого доходу від реалізації продукції на 46%.

Так, для провадження ефективної діяльності господарству необхідно розробити заходи фінансової стратегії та політики, які б сприяли зменшенню собівартості та зростанню чистого доходу та, як наслідок, і фінансового результату, що має на меті підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Розрахунок прогнозних показників підприємства «ДДС ІОБ НААН України» за допомогою середньої арифметичної і середньгеометричної здійснено за 5 років з 2018р. до 2022р. Попередньо розраховані середньоарифметичні показники рентабельності продажу та рентабельності витрат свідчать про негативну динаміку, і показали відповідне зниження в прогнозному періоді на рівні 1,52% і 1,9%. Значення досліджених середньгеометричних показників за 2018-2022 роки мають позитивну тенденцію до зростання. Так, отримано в ході проведеного розрахунку, що рентабельність продажу в 2023 р. складає 2,4% і збільшиться в прогнозному році на 4,49 відсоткових пунктів, рентабельність витрат складе 2,37% і збільшиться в прогнозному році на 4,42 відсоткових пунктів, а витрати зростатимуть в 2023 році на 0,09грн. в розрахунку на 1 грн. виробленої продукції. Планова величина чистого доходу підвищиться в прогнозному році на 1314604 грн. і підвищенні темпів приросту 1,52% при зростанні собівартості на 1469011 грн. Зростання планового валового прибутку спостерігається на рівні 10,72%, а собівартості - 1,76%. Прогнозування фінансового результату від реалізації продукції на 2023 рік, наведені в додатку Ж показали, що середні темпи приросту чистого прибутку складають 2.43%. Таким чином, в 2023 році в господарстві передбачається отримання чистого фінансового результату на рівні 68628,1 грн., при витратах на 1 грн. виробленої продукції 0,08грн. при темпах зростання 1,11%.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

1. Поняття «фінансові результати», на нашу думку являється більш ширшим ніж «прибуток», йому притаманні властивості, що відображають рівень ефективної діяльності господарства в певному періоді. А прибутком називається оціночна величина вже отриманого фінансового результату (економічної вигоди) покритих витратами тобто за мінусом понесених витрат і калькулюванні собівартості продукції, внаслідок здійснення виробничої та фінансово-господарської діяльності підприємства, які відображені в облікових документах і фінансовій звітності

Серед базових принципів формування фінансового результату слід відокремити наступні: перерозподіл, зацікавленість засновників, стимулювання і мотивація, баланс інтересів, цільове спрямування, які безпосередньо задіяні в механізмі формування та перерозподілу фінансового результату господарюючих суб'єктів. При аналізі формування фінансового результату підприємств використовуються різні методи оцінки впливу факторів, які дозволяють визначити ступні впливу кожного впливового показника на результативний, а також здійснити прогнозування фінансового результату в майбутньому періоді. До таких методів відносяться: метод ланцюгової підстановки; абсолютної відносної різниці; індексного аналізу; регресійного аналізу; середніх величин.

З огляду на функціонуючі елементи механізму формування фінансового результату підприємств відокремлені складові важелі, які безпосередньо приймають участь в системі управління фінансовими результатами підприємства та впливають на його кінцевий прибуток. Характерною особливістю системи управління фінансовими результатами підприємства виступає взаємозв'язок всіх його складових, призначених для координації відповідних дій пов'язаних з обліком доходів і витрат, собівартості, перерозподілу грошових коштів, створення фінансових

ресурсів, розрахунку та моніторингу за фінансовими результатами. В методиці визначення чистого фінансового результату підприємства повинні враховуватись доходи і витрати, які вони можуть отримати від провадження не тільки операційної, а і фінансової і інвестиційної діяльності. Таким чином, фінансовий результат є кінцевим показником, який характеризує в грошовому враженні позитивні або негативну ефективність діяльності господарюючого суб'єкта, враховуючи види діяльності і на підставі якого розраховуються показники його ділової активності, коефіцієнти рівней рентабельності, фінансова стійкість, ліквідність і платоспроможність.

2. Проведення аналітичні розрахунків щодо комплексного моніторингу оцінки фінансових показників та діяльності «ДДС ІОБ НААН України» дозволяють зробити підсумки. Впродовж досліджених років спостерігається зниження загальної площі земельних угідь на 21 гектар або на 4,94%, сільськогосподарські угіддя зменшилися на 4 гектара, або на 1,13%, а рілля скоротилась в розрахунку на 1 працівника на 0,1 гектара. Загальна вартість вироблених товарів господарства у 2022 році збільшилася на 3944тис.грн., або 188,2% порівняно з 2018 роком. В структурі товарної виробленої продукції підприємства, таким чином, переважна частка належить озимій пшениці і соняшнику, що свідчить про значну долю спеціалізації в галузі рослинництва – 85,02%. Коефіцієнт спеціалізації в 2019-2022 рр. має тенденцію до зниження на 0,207, що говорить про середню ефективність вирощування продукції в рослинництві. Величина середньорічних основних фондів знизилась майже в 5 раз, середньорічної вартості оборотних активів підвищилася на 48,47% , що пов'язано зі збільшенням виробничих запасів в їх структурі. Рівень фондоозброєності на 1 середньорічного працівника також показав зменшення на 78,92%, що характеризується зменшенням забезпеченості працівників основними засобами. Рівень фондівіддачі в господарстві в розрахунку на 100 грн. основних засобів збільшився в 12 раз, що говорить про ефективну роботу і збільшення виробленої товарної продукції на одиницю основних засобів.

Величина вартості оборотних фондів підвищилася на 50,17 % тобто на 2,83 тис.грн. в розрахунку на 100 гектарів сільськогосподарських угідь за рахунок зростання середньої вартості оборотних фондів. В 2022 р. кількість працівників господарства склала 29 осіб, з яких 100% робітників працюють в галузі рослинництва. Витрати на оплату праці протягом 2018-2022рр. зросли на 99,4%, продуктивність праці підвищилась на 27,8%, продуктивність праці в розрахунку на 1 працівника збільшилася в 2,5 рази. Все це свідчить про позитивну динаміку використання трудових ресурсів у виробництві, тобто вони були використані ефективно. Згідно з проведеними розрахунками за 2018–2022 роки дослідження на 1 гектар сільськогосподарських угідь в підприємстві припадає 130 грн., це на 79,7% менше ніж в 2018 році. Прямих затрат праці в розрахунку на 1 гектар сільськогосподарських угідь припадає 10 грн., тобто вони знизились на 89,4%. Валова товарна продукція показала тенденцію до збільшення в 2,54 рази, в тому числі на 100 грн. сільгоспугідь зросла в 2,58 рази. Рівень рентабельності у 2022 році підвищився на 0,45 відсоткових пункти, якщо його порівняти з 2018 роком, що пов'язано з темпами зростання собівартості, які є меншими порівняно з темпами приросту чистого прибутку господарства.

Проаналізовані коефіцієнти майнового стану господарства свідчать про зменшення частки оборотних виробничих фондів в активах на 81,91 %, або 1,799 абсолютних одиниць. В зв'язку з і зростанням обсягів виробленої продукції за звітний період в господарстві виробничі потужності зношуються, що призводить, в свою чергу, до підвищення коефіцієнту оновлення основних засобів на 0,453 і збільшенням витрат на їх ремонт, модернізацію. Слід відзначити позитивну динаміку коефіцієнту трансформації (оборотності, ресурсовіддачі), так його темпи приросту склали 36,84%. Значення коефіцієнту оборотності обігових коштів зменшилось на 75,72%. Це говорить про відповідне збільшення отриманої виручки від реалізації продукції на одиницю коштів, інвестованих в активи. Коефіцієнт оборотності обігових коштів за

досліджувані роки мав тенденцію до зменшення на 65,65 %. Коефіцієнт оборотності запасів став меншим на 83,93%, що показує зниження тривалості їх обертання та зростання кількості оборотів коштів інвестованих у запаси за рахунок того, що підприємство розширити види продукції, тому зростання оборотності запасів являється нормальним та об'єктивним процесом в сільськогосподарському підприємстві. В той же час тривалість операційного циклу стала більшою в 2,9 рази що свідчить про уповільнення обороту і зростання оборотів в операційному періоді, що негативно впливає на ділову активність господарства в цілому. Значення коефіцієнту обіговості власного капіталу зменшилося на 96,99%, що показує зниження чистого доходу, що припадає на одиницю власного капіталу. Термін 1 обороту дебіторської заборгованості збільшився на 17 днів, це свідчить про зменшення періоду її погашення. Величина обігових коштів, які формуються за власний рахунок за 2018-2022 рр. зменшилась на 69,58%, що для підприємства означає фінансування за рахунок запозичених джерел, а в структурі активів господарства збільшилась частка запасів в 2022 році порівняно з 2018 роком. Значення коефіцієнтів фінансової незалежності в господарстві значно підвищилось протягом 2018-2022 рр., а фінансова стабільність покращилась в 6,6 раз за цей же період. За останні 5 років в господарстві зменшилась частка фінансування з рахунок позикового капіталу. Значення коефіцієнту абсолютної ліквідності в звітному році наближається до 0,001 і це свідчить про його невідповідність нормативній межі 0,2-0,5 та свідчить про негативні зміни і зменшення грошових коштів господарства впродовж 2018-2022 рр.

Чистий прибуток господарства знизився в звітному році на 212162 грн., що пов'язано зі зменшенням валового прибутку на 617628 грн. за аналізований період, зниженням інших операційних доходів на 2736 грн., а також перевищенням собівартості над чистим доходом в 2021 і в 2022 році. В господарстві відбулись негативні зміни коефіцієнтів рентабельності «ДДС ІОБ НААН України», що отримано в результаті зниження прибутковості.

Так коефіцієнт ROA (рентабельності активів) зменшився на 0,0011 в.п., коефіцієнт Ra став менше на 0,001 в.п., коефіцієнт ROE (рентабельності власного капіталу) знизився на 0,047 в.п. відповідно впродовж 2018-2022рр. коефіцієнт RV (рентабельності реалізованої продукції за чистим прибутком) знизився на 0,01 в.п. а підприємстві за підсумками 2022 року виявлено тенденцію до зростання рентабельність виробничих фондів зростає на 0,002 в.п.

3. Проведення кореляційно-регресійного аналізу фінансового результату в «ДДС ІОБ НААН України» свідчить, що частка варіації результативного значення Y , залежить на 63,9% від таких факторів X_1 , X_2 , X_3 , а коефіцієнт кореляції $R = 0,7998$ характеризує високу щільність (79,98%) взаємозв'язку досліджених факторів і результативного показника в отриманому рівнянні кореляційно-регресійної моделі. Доля чинників, які не використовувались при побудові рівняння належить лише 20,02%.

Можемо робити висновок, що керівництво «ДДС ІОБ НААН України» повинно спрямувати зусилля на вдосконалення стратегії фінансового управління на підприємстві, з метою підвищення його фінансового результату і покращення конкурентоспроможності враховуючи значні зміни впливових чинників: чистий дохід, валовий прибуток, інші операційні доходи, собівартість реалізованої продукції.

Розрахунок прогнозних показників підприємства «ДДС ІОБ НААН України» за допомогою середньої арифметичної, якщо досліджуваний інтервал складає 5 років з 2018р. до 2022р. Попередньо розраховані середньоарифметичні показники рентабельності продажу та рентабельності витрат свідчать про негативну динаміку, і показали відповідне зниження в прогнозному періоді на рівні 1,52% і 1,9%.

Значення досліджених середньгеометричних показників за 2018-2022 роки мають позитивну тенденцію до зростання. Так, отримано в ході проведеного розрахунку, що рентабельність продажу в 2023 р. складає 2,4% і збільшиться в прогнозному році на 4,49 відсоткових пунктів,

рентабельність витрат складе 2,37% і збільшиться в прогностному році на 4,42 відсоткових пунктів, а витрати зростатимуть в 2023 році на 0,09грн. в розрахунку на 1 грн. виробленої продукції. Планова величина чистого доходу підвищиться в прогностному році на 1314604 грн. і підвищенні темпів приросту 1,52% при зростанні собівартості на 1469011 грн. Зростання планового валового прибутку спостерігається на рівні 10,72%, а собівартості - 1,76%. Прогнозування фінансового результату від реалізації продукції на 2023 рік свідчить, що середні темпи приросту чистого прибутку складають 2.43%.

Таким чином, в 2023 році в господарстві передбачається отримання чистого фінансового результату на рівні 68628,1 грн., при витратах на 1 грн. виробленої продукції 0,08грн. при темпах зростання 1,11%.

Отримані розрахункові параметри регресійної залежності фінансового результату дозволяють зробити висновки, що на фінансові результати «ДДС ІОБ НААН України» мають високий вплив 2 основні показники:

1) фінансові результати господарства залежать від собівартості виробленої продукції на 53 %;

2) фінансові результати господарства залежать від чистого доходу від реалізації продукції на 46%.

Таким чином, для провадження ефективної діяльності господарству необхідно розробити заходи фінансової стратегії та політики, які б сприяли зменшенню собівартості та зростанню чистого доходу та, як наслідок, і фінансового результату, що має на меті підвищення конкурентоспроможності підприємства «ДДС ІОБ НААН України».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабіч В.В. , Поддєрьогін А.М. Удосконалення обліку формування, розподілу й використання прибутку. Фінанси України. 2019. №2. С.103-110.
2. Безверхий К. Концептуальні підходи щодо відображення чистого прибутку (збитку) у фінансовій звітності вітчизняних підприємств. Бухгалтерський облік і аудит. 2020. №8 . С.20-24.
3. Биба В.В., Лоза Т.В. Діагностика та прогнозування фінансово-економічного стану підприємства. Економіка та держава. 2022. №5. С.110-113.
4. Верига Ю.А., Прохар Н.В. Напрями вдосконалення звітності про фінансові результати в агроформуваннях. Електронний архів Полтавського університету економіки і торгівлі. 2017. URL: <https://core.ac.uk/reader/71925470>.
5. Голячук Н. В. Удосконалення обліку фінансових результатів діяльності лісогосподарських підприємств. Економічні науки. Серія облік і фінанси. 2019. № 16. URL: <http://oblik-i-finansy.lutsk-ntu.com.ua/index.php/ekonomichni-nauky-oblik-i-finan/article/view/42/38>.
6. Губарик О.М.Облік фінансових результатів діяльності підприємства та шляхи його удосконалення. Глобальні та національні проблеми економіки. Миколаїв. 2016. №14. С. 932-935.
7. Дем'яненко М.Я. Фінансові чинники формування доходів у сільському господарстві Економіка АПК. 2018. №5. С.18-20.
8. Добровольська О.В., Майстренко Л.Ю. Фінансовий стан підприємства: сутність і необхідність його аналізу Агросвіт. 2021. №7. С.24-27.
9. Злотнікова Є.М. Удосконалення державної підтримки сільськогосподарських підприємств як чинник їх фінансового оздоровлення. Агросвіт, 2018. №22. С.63-69.

10. Іванишин В.В. Вплив кредитоспроможності сільськогосподарських підприємств на проведення лізингових операцій. Таврійський науковий вісник. Херсон, 2019. Вип. 65. С.224-230.
11. Іванова Н.С. Канонічний аналіз факторів економічної безпеки агропромислових підприємств. Агросвіт. 2018. №15. С.33-36.
12. Іващенко О.В. Формування прибутку в сільськогосподарських підприємствах. Вісник СНАУ. Суми. 2017. Вип.4(35). С.71-76.
13. Ізмайлова К.В. Сучасні технології фінансового аналізу: навчальний посіб. К.: МАУП. 2020. 148 с.
14. Іщенко Н.А. Фінансові результати діяльності малих підприємств та особливості їх формування. Бізнес-Інформ. 2020. №5. С.388-393.
15. Кірейцев, Г. Г. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник для ВНЗ / Г. Г. Кірейцев. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К. : ЦУЛ, 2019. 495 с.
16. Клочан В.П., Костаневич Н.І. Вплив фінансових результатів на формування власного капіталу підприємств. Вісник аграрної науки Причорномор'я . Миколаїв. 2016. Вип. 3(50). С.37-41.
17. Ковалев В.В. Фінансовий аналіз: методи і процедури. К.: Либідь, 2011. 560 с.
18. Коваленко Л. О., Ремньова Л. М. Фінансовий менеджмент: навч. Посібник. - 3-тє вид., випр. і доп. - К. : Знання, 2008. 483 с.
19. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: навчальний посібник. К.: «Знання». 2019. 254с. С.143-147.
20. Кравицька О.Р. Формування прибутку підприємств в умовах ринкової економіки. Фінансова система України. Наукові записки. Серія "Економіка". Вип.. 11. 2019. С. 281-288.
21. Кузьменко Н.В., Бабіченко В.В., Циган Р.М. Механізм формування фінансових результатів у звіті лісогосподарських підприємств. Економіка та суспільство. 2021. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/950/908>

22. Кустріч Л.О. Фінансовий аналіз прибутковості підприємства як важлива складова управлінського процесу. Вісник СНАУ. Фінанси, кредит. Серія «Фінанси і кредит». 2018. №2. С.107-114.
23. Лагодієнко Н. В. Облік і контроль фінансових результатів на сільськогосподарських підприємствах. Фаховий журнал «Бізнес-навігатор». 2014. № 1. С.167–172. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnav_2014_1_34.
24. Ляліна Н.С. Теоретико-методичні підходи до визначення прибутковості . Держава та регіони. 2010. №3. С.96-100.
25. Масюк Ю.В., Боюн В.Ю. Управління фінансовими результатами діяльності сільськогосподарських підприємств. Економіка і держава. 2021. №11. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.11.103>
26. Мельникова М.О. Кількісна оцінка фінансового стану підприємства. Держава та регіони. 2011. №1. С.117-123.
27. Миколенко І. Г., Дігтяр В. Ю. Механізми формування фінансових результатів діяльності підприємств. Електронний журнал «Економіка та суспільство». 2021. №32. URL: <https://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/750/721>
28. Молодецька О.М. Удосконалення методичних підходів до діагностики банкрутства підприємства. / За ред. Молодецька О.М., Нусінова Я.В. Агросвіт. 2019. №2. С.23-28.
29. Музиченко А.О. , Романів Н.Л. Фінансовий стан підприємства: сутність та шляхи покращення. Агросвіт. 2021. №4 . С.39-43.
30. Олійничук О. І. Витрати, доходи та прибуток у системах обліку й аналізу лісогосподарських підприємств. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/772>
31. Пермінова С.О., Савицька О.М., Омельченко Я.В. Підвищення конкурентоспроможності підприємств в контексті їх стратегічного розвитку. Електронний журнал «Ефективна економіка». 2018. №1. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2018/42.pdf.

32. Перчук О.В. Особливості обліку фінансових результатів на сільськогосподарських підприємствах. Економічний вісник університету. 2015. № 27(1). С.57–66. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvu_2015_27%281%29__11.

33. Петренко О.П., Сон К.Е. Напрямки покращення фінансових результатів діяльності підприємства. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/347.pdf>.

34. Поддєрьогін А., Сілік О. Аналіз визначення фінансової діагностики підприємства. Бухгалтерський облік і аудит. 2017. №1. С.37-43.

35. Поддєрьогіна А.М., Білик М.Д., Буряк Л.Д. Фінанси підприємств: підручник / За ред. проф та ін.. 5-те вид., перероб. та допов. К.: КНЕУ. 2022. 546с.

36. Подолянчук О.А., Томащук І.В. Формування фінансових результатів діяльності сільськогосподарських підприємств. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/formuvannya-finansovih-rezultativ-diyalnosti-silskogospodarskih-pidприємств-vinnitskoyi-oblasti>

37. Поляков Б.М. Науково-практичний коментар Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визначення його банкрутом» від 14 травня 1992 р. № 2343-ХІІ. Санація та банкрутств . 2018. №1. С.24-27.

38. Радзівіло І.В. Ринкова вартість як фінансовий індикатор оцінки ефективності управління інноваційним потенціалом підприємства. Агросвіт. 2022. №22. С.68-72.

39. Ребрик Ю.С. Експрес-діагностування фінансової стійкості на основі застосування методів непараметричної статистики. Ефективна економіка. 2016 . №2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>.

40. Савицька Г.В. Аналіз господарської діяльності підприємства: навчальний посібник / За ред. Савицької Г. В. 7-е вид., випр. - Мн .: Нове знання, 2019. 704 с.

41. Сарапіна О.А. Системний аналіз фінансового стану підприємства: методика та напрями вдосконалення. Вісник аграрної науки Причорномор'я. Миколаїв. 2019. № 2 (66). С.47-58.
42. Свіржевська В. В. Управління фінансами підприємств та його роль у господарській діяльності. Матер. II всеукраїнської наук.-прак. конференції студентів, аспірантів та молодих учених, присвяченої 50-річчю створення факультету управління та бізнесу ХНАДУ (26 жовтня 2016 року). Харків, ХНАДУ, 2016. С. 699–703.
43. Семенов А.Г., Беженар Ю.М. Оцінка фінансового стану промислового підприємства. Держава та регіони. 2016. №4-5. С.48-54.
44. Скоромна О.Ю. Удосконалення методу ланцюгових підстановок при аналізі факторів формування прибутку підприємства. Вісник аграрної науки Причорномор'я . Миколаїв. 2021 . С.99-105.
45. Скоромна О.Ю. Фактори формування прибутку в аграрних підприємствах Харківської області. Агросвіт. 2019. №17. С.24-28. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/17_2019/7.pdf.
46. Скриньковський Р.М., Семчук Ж.В., Гарасим Л.С. Діагностика внутрішнього середовища підприємства в контексті вивчення сильних і слабких його сторін. Електронний фаховий журнал «Ефективна економіка». 2016. №3.
47. Терен Г.М. Підходи до трактування ліквідності підприємств. Агросвіт. 2018. №23. С.67-71.
48. Фирсов Е.А. Основні джерела формування фінансових результатів в умовах ринкової економіки. Економіка АПК. 2022. №5. С.48-54.
49. Філімоненко О.С. Фінанси підприємств: навч. посібник. К.: Кондор, 2019: 400с.
50. Фінансова діяльність підприємства: підручник / За ред. кол.авт. Бандурка О. М., Коробов М. Я., Орлов П. І., Петрова К. Я.. Либідь, 1998. 312 с.

51. Фінансовий менеджмент: навч.-метод. посіб. / [Поддєрьогін А. М. та ін.].- К.: КНЕУ, 2011. 294 с.
52. Халатур С.М., Строцький В.В. Актуалізація процедури формування фінансових ресурсів підприємства в умовах цифрової економіки. «Цифрова економіка та економічна безпека». 2023. №8 (08). С.112-116. URL:<https://doi.org/10.32782/dees.8-19>.
53. Харченко О.С.Вплив чинників зовнішнього та внутрішнього середовищ на рівень платоспроможності підприємств. Агросвіт. 2022. №8. С.81-84.
54. Шилова Т.О. Значення стимулювання праці у формуванні прибутку підприємства в процесі його операційної діяльності. Таврійський науковий вісник. Херсон. 2022. Вип. 46 . С.282-286.
55. Шипіна С.Б.Сутність та поняття «фінансові результати» як об'єкта бухгалтерського обліку. Вісн. Житомир. держ. технол. ун-ту. 2016. №1. С. 4-8.
56. Штангрет Ф.М., Котляревський Я.В., Мельников О.В. Фінансова безпека підприємства: методичні засади управління. Фінанси України. 2020. №11. С.56-65.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Періоди оборотності оборотних активів та окупності капіталу «Дніпропетровської дослідної станції овочівництва і баштанництва НААН України»

Показники	2018	2019	2020	2021	2022	Зміни 2022р.до 2018р., +/-
Період одного обороту запасів (днів)	24	23	31	125	150	126
Період одного обороту обігових коштів	11	39	190	36	47	36
Період погашення дебіторської заборгованості	11	9	114	503	28	17
Період погашення кредиторської заборгованості	0,012	0,009	0,010	0,058	0,038	0,026
Період операційного циклу	35	32	145	628	178	143
Період окупності капіталу	301	-5115	-58	1044	1208	907
Період окупності власного капіталу	21	-367	-42	719	1195	1114

ДОДАТОК Б

Аналіз динаміки показників фінансової стійкості «Дніпропетровської дослідної станції овочівництва і баштанництва НААН України»

Показники	2018	2019	2020	2021	2022	Зміни 2022р. до 2018р., +/-
Власні обігові кошти (робочий, функціонуючий капітал)	-2652010,0	-1575125,0	-717244,0	878540,0	-806649,0	30,42
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	52,648	16,738	7,616	3,675	5,781	10,98
Маневреність робочого капіталу	-0,155	-0,298	-0,834	0,516	-1,047	673,85
Маневреність власних обігових коштів	-0,012	-0,462	-0,811	-0,031	0,001	-6,08
Коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами запасів	-20,798	-3,355	-1,199	-2,368	2,425	-11,66
Коефіцієнт покриття запасів	-20,621	-3,208	-1,083	-2,202	2,517	-12,21
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,069	0,717	0,716	0,688	0,989	1423,93
Коефіцієнт фінансової залежності	14,393	1,395	1,397	1,453	1,011	7,02
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-13,106	-0,260	-0,119	-0,166	0,286	-2,18
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,302	0,283	0,284	0,312	0,405	134,14
Коефіцієнт фінансової стабільності (Коефіцієнт фінансування)	0,230	2,534	2,517	2,205	1,526	662,66
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,069	0,717	0,716	0,688	0,989	1423,93

ДОДАТОК В

Прогнозування фінансового результату від реалізації продукції на
2023 рік на основі середньоарифметичної

Показники	Зміни (абсолютне відхилення)				
	2018р. до 2019р.	2019р. до 2020р.	2020р. до 2021р.	2021р. до 2022р.	Кст
Зміни чистого доходу від реалізації продукції, тис.грн.	2480056	1975451	1242530	-439623	1314604
Зміни валового прибутку, тис.грн.	-440686	1034777	-1082631	-129088	-154407
Зміни собівартості реалізованої продукції, тис. грн	2920742	940674	2325161	-310535	1469011
Зміни чистого прибутку (збитку), тис.грн.	-909	-34780	-47851	-128622	-53041
Зміни валової рентабельності продажу, %	-27,3095	16,6177	-17,5942	-1,8741	10,9655
Зміни рентабельності продажу, %	-2,3954	-1,0778	-0,7343	-1,8674	0,9414
Зміни рентабельності витрат, %	-3,9372	-0,9826	-0,8410	-1,8249	1,3706
Зміни витрат на 1 грн. виробленої продукції, грн.	0,2731	-0,1662	0,1759	0,0188	0,0754

ДОДАТОК Д

Прогнозування фінансового результату від реалізації продукції на
2023 рік на основі середньогеометричної

Показники	Відношення (темпи приросту/зниження)				
	2018р. до 2019р.	2019р. до 2020р.	2020р. до 2021р.	2021р. до 2022р.	Кст
Темпи приросту чистого доходу	0,0663	34,0452	-0,0155	8,8046	1,52
Темпи приросту валового прибутку	3,4138	1,2277	1,4585	0,9580	10,7252
Темпи приросту собівартості реалізованої продукції	0,9864	0,4738	-0,5282	8,7764	1,7645
Темпи приросту чистого прибутку (збитку)	0,3986	0,3213	-0,4393	9,3323	2,4271
Темпи приросту валової рентабельності продажу	0,0268	23,0872	-0,0129	9,3623	2,4032
Темпи приросту рентабельності продажу	0,3986	0,3213	-0,4393	9,3323	2,3684
Темпи приросту рентабельності витрат	0,2890	0,3859	-0,3622	9,1610	8,1159
Темпи приросту витрат на 1 грн. виробленої продукції	1,3796	0,8326	1,2129	1,0187	1,1110

